

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVII Rugsėjis — September 29, 1972 Nr. 75

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KIEK TŲ RUSŲ TARP MŪSŲ!

Savo laiku garsusis lietuvių poetas Maironis vertai piktinosi partijų gausa. Tų partijų tarp mūsų, pasakė poetas, kiek pas vargšą blusų!

Tai buvo seniai. Laikai pakito, bet Maironio posakis, dabar jau transformuotas kitaip, vėl gyvas lietuvių tarpe.

Lyg pas vargšą blusų, tiek čia rusų! -- nusikeikia lietuviai. Jie nusikeikia teisingai. Ir be vizos į ok. tėvynę, plačioji išeivija mato rusišką invaziją. Kiekvienas leidinys iš Vilniaus ar Kauno, nors ir lietuvių kalba leidžiamas, mirgėte mirga rusiškais pavardėmis. Jų pilna partijos ir vyriausybės viršūnėse, jų pilna vidutinio kalibro pareigūnų sferose, jų labai daug ir visai mažų tarnautojų masėje. Jau ne kartą Dirva aliarmavo dėl tos invazijos.

Procentiniai imant, nepasikliaujant sovietine statistika, matyti, kad rusų jau priviso iki 25%! Toks procentas dar leidžia lietuviams išlaikyti kai kurias pozicijas, kurios vien lietuviams brangios, lietuviškos. Tai kultūrinės institucijos surištos su lituanistika. Bet ir čia spauda, scena, radijas ir televizija, lituanistiniai mokslo tirštai užgožti probolševizmu.

Administracinės institucijos jau surusintos. Transportas, universitetinės disertacijos, net sportas -- visur ten knibždėte knibžda priverstinis paklusnumas... rusų kalbai.

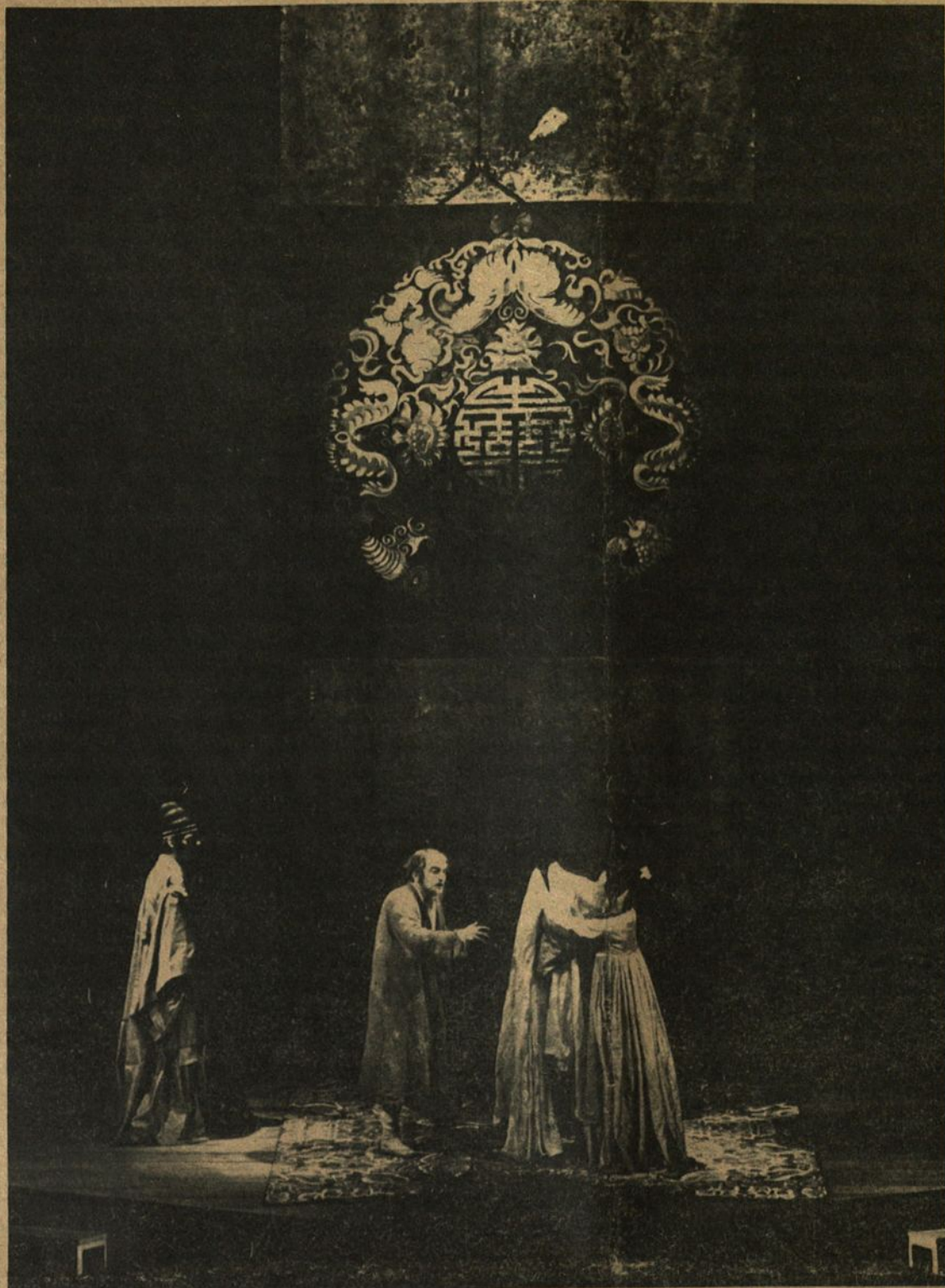
Štai tokia mažytėlė detalė. Utenoje veikia sporto komanda. Jos treneris L. Michailovas. Kaune veikia staklių gamykla "Neris". Ten parinktas geriausio darbininko pavyzdžiui Viktoras Sokolovas! Vilniuje veikia Pedagoginis Institutas, to instituto prorektorius V. Drotvinas...

Sportas, fabrikas, mokslo įstaiga.... Michailovas, Sokolovas, Drotvinas!

Kiek tų rusų tarpe mūsų! -- teisingai nusikundžia lietuvis, stumiamas iš visų pozicijų.

Greta tos siaubingos invazijos, kurią stebime iš spaudoje prasikišančių faktų, išdidžiai skelbiamos naujienos, kiek lietuvių studentų savo noru išvyko dirbti į Sibiro taigas, į Kazachstano stepes, į tolimiausias Amerikos ir Kamčatkos provincijas.

Tautinio lietuvių potencialo triuškinimas vykdomas lietuvių išvežimu iš savo krašto ir rusiškojo elemento įvežimu. Aiškiai matyti, kad Maskva vykdo hitlerinę "Ostland" politiką. Aborigenus išvežti, savus įvežti! Šitas projektas vykdomas slapta, be sovietinių fanfarų, "taikiai". "Draugiškos" respubli-

LILIJĄ ŠUKYTĘ Sim Tjong operoje II veiksmė -- karalienė priima savo aklą elgetą tėvą. Kairėje Wolfgang Breidel ir William Murray.

VOKIEČIŲ TEMOS

Lapkričio 19 d. rinkimams artėjant

Kancleris Brandtas, neturėdamas užtikrintos daugumos seime, pereitą savaitę išprovokavo seimo nepasitikėjimo pareiškimą (per balsavimą jis pats ir kiti jo vyriau-

kos "draugiškai" išsidės- to tautybes. Kad tik visur respublikose nebūtų daugiau kaip 50% vietinės kilmės gyventojų. Pasiekus magišką 51% nevietinių, respublika tampa 100% sovietinė!

Išeivijos tyrinėjimai, kaip tik įmanoma, turi eiti šio "taikaus" genocido demaskavimo keliu. Visi lituanistiniai, ir kitokie laimėjimai, kurie tebe-svaigina visaatleiožiančiai nusiteikusių išeivių smegenis, tėra laikinas reiškinys. Kada bus pasiektas absoliutus LTSR susovietinimas, Maskvai davus signalą, bus "prarastas" susidomėjimas lituanistika. Ok. Lietuvos teritorija taps kokia nors antra Kaliningrado sritimi. Juk Rytprūsiai parodė, kad toks, kadaise visai fantastiškas planas -- paversti rusišką provinciją vokiškas sritis, taip lengvai įvykdomas.

Rūpinkimės, kad taip neatsitiktų Pabaltijui!

O dabar? Jau lietuviai skundžiasi: kiek tų rusų tarpe mūsų, lyg pas vargšą skrandoj blusų... (dc)

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

sybės nariai susilaikė nuo balsavimo), kas įgalino seimą paleisti ir naujus rinkimus paskelbti lapkričio 19 dienai.

Kaip žinia, Brandto vyriausybė faktinai daugumos neteko, pradėjusi naują OSTPOLITIK. Tai atsiminus atrodytų, kad svarbiausia rinkimų tema turėtų būti kaip tik užsienio politika. Iš tikro tačiau santykiai su sovietais nebus daug diskutuojami. Dėl tos paprastos priežasties, kad dabartinei politikai sunku sugalvoti kokią alternatyvą. Amerikiečiams ir sovietams ieškant susitarimo ir vokiečiai turėjo eiti tuo keliu. Brandtas, kaip žinia, už savo OSTPOLITIK gavo Nobelio taikos premiją!

Didesnį vokiečių nepasitenkinimą sukėlė ūkinė būklė. Infliacija šiais metais pasoko 6%. Tiesa, markė tebėra labai tvirta ir bedarbės nėra. Atvirkščiai, Vokietija darbu dar aprūpina per 3 milijonus svetimsalių. Ateitis tačiau baugina. Juo labiau, kad pati vyriausybė nesugebėjo susitarti dėl ūkinės politikos, kas privėdė prie ūkio ministerio Karl Schiller atsistatydinimo.

Vokiečiams nesveti-

ma ir "law and order" tema. Daugeliui atrodo, kad vyriausybė turi griebtis griežtesnių priemonių prieš savuosius ne-nuoramas ir nusikaltėlius bei sudrausti užsienio teroristų veiklą.

Tokiu būdu atrodo, kad daugiau bus ginčijamasi ne dėl pirmos, bet antros bei trečios temos. Taip pat tvirtina ir partijų šūkliai einant į rinkiminę kovą. Socialdemokratai į ją įs-tojo, žadėdami pagerinti gyvenimo sąlygas visiems -- Lebensqualitaet fuer alle. Socialdemokratams paėmus valdžią, darbininkas, kad nusipirktų geriausios rūšies sviesto kilogramą, turėjo dirbti 1 valandą ir 39 minutes. Nūdien tam tikslui jam reikia dirbti tik 1 valandą ir 9 minutes. Socialdemokratai žada įstatyminiai nustatyti reikalavimus nuomojamom patalpoms, patobulinti sveikatos draudimą ir pan.

Tam tikrų, bet nežymių reformų žada ir opozicijos krikščionių demokratų partija. Jos svarbiausias siekis tačiau yra saugumas ir valiutos pastovumas (innere Sicherheit und Waehrungstabilitaet).

Mažytė liberalų partija, esanti koalicijoje su social demokratais, eina su šūkiu "Vorfahrt fuer Vernunft", kas bū-

LILIJĄ ŠUKYTĘ -- SKAISTUSIS ANGELAS

Emilija Čekienė

Su malonumu skaitome lietuvių laimėjimus visuose pasaulio kraštuose ir giliai rimtini bei užuojautos jausmais sutinkame jų nesekmes. Šikartą vėl nuskambėjo pasaulinėje spaudoje atsiekimais pasižymėjusios lietuvių tės vardas.

Belaukiant pasaulinės XX-tos olimpiados Muenchene, žinojome, jog pačioje jos pradžioje Ysang Yuno operoje "Sim Tjong" (Skaistasis Angelas) svarbiausią, o kartu ir sunkiausią vaidmenį atliks gerai mums pažįstama lietuvių Lilija Šukytė, kuri turėjo vaizduoti angelą mergaitės pavidale užgimusį aklo filosofo šeimą, kad vėliau savo mirtimi išpirktų tėvo aklumą ir iš lotoso žiedo vėl atgimtų kaip imperatoriaus žmona karalienė. Tai žinodami jai visi linkėjome pasisekimo, o ypač jautriai tą pergyveno Europos lietuviai,

turėję malonią progą patys toje pasaulinėje premjeroje dalyvauti ir stebėti, kaip rašo dr. J. Gri-nius:

"Malonus jausmas šildė lietuviui krūtinę, matant ir girdint, su koku plojimu ir šūksnių entuziazmu žiūrovi sutiko dainininkę, kai po spektaklio L. Šukytė išėjo nusilenkti festivalio rinktinei publikai, kur dalyva-vo iš viso pasaulio ambasadoriai, ministrai, muzikai, reporteriai, menininkai, kai daugelį kartų turėjo sugrįžti nesibaigiančioms ovacijoms. Tuo tarpu per spektaklį reikėjo bijoti, kad jauna dainininkė nepertemp-ty savo gražaus balso, kuris daugelį kartų turėjo lenktyniauti su aukščiausiomis fleitos gaidom ir varpelio skambesiu. Tokių aukštų, šviesių ir tęs-tinių gaidų reikėjo Šukytei". (Draugas, 1972. 9.9).

Ir, kai premjeros ba-liuje ji pasirodė, tai ovacijoms nebuvo galo. Po premjeros įvyko dar du pastatymai nuo liepos 28 iki rugpjūčio 4 dienos. Po to sekė puikiausios recenzijos didžioje laik-raščiuose ne vien vokie-čių, bet ir anglų, prancū-žų, italų ir kitomis kal-bomis. Į keletą skirting-esnių vertinimų trumpai čia pažvelkime.

"Muenchener Mer-kur": Lilija Šukytė titu-larinėje angelo "Sim Tjong" rolėje buvo stebinanti. Jos balso jėga, spalvingumas, niuansai, gracingi judesiai, virtu-oziškas balso valdymas i- forte ir piano, vaidyba ir visa tai užbūrė publiką, todėl ji atsidėkodama už taip sunkią virtuoziskai atliktą vaidmenį kėlė ne-sibaigiančias ovacijas".

"Sueddeutsche Zei-tung": Lilian Šukis buvo pasigerėtina. Jos gražus balsas nuostabiai plaukė lydimas aukščiausio mu-zikalumo, kultūros ir puikiausio išpildymo".

(Nukelta į 2 psl.)

LILIJĄ ŠUKYTĘ Sim Tjong operos repeticijos metu.

LILJA ŠUKYTE Sim Tjong operoje, Imperatorius (Wolfgang Brendel) išima iš lotoso žiedo Sim-Tjong (Skaistųjų Angelų -- Liliją Šukytę).

L. Šukytė....

(Atkelta iš 1 psl.)

"Der Tagesspiegel": Lilian Šukis yra fenomenali dainininkė. Ji išnešė ant savo pečių šią begaliniai sunkią svetimos kultūros rolę į didžiausią pasisekimą. Jos balsas didelio pajėgumo sporanas ir aukščiausia me registre neprarado minkštumo ir šiltumo. Šio soprano nežemiškas grožis, vidinis šiltumas, švelnumas publiką giliai veikė....

"Frankfurter Allgemeine": Sim Tjong sąstatas su Lilian Šukis buvo tikras laimės dalykas, kuris davė visiems pasitenkinimą. Balso grožis techniškai išpildymas, tikrumas, muzikalumas suteikė pasigėrėjimą ir

džiaugsmą premjeros rinkinei publikai....

"Die Zeit": Lilian Šukis -- pasigėrėtinas balsas, išpildymas technika -- tuo ji įrikiuojama į tarptautinių dainininkų elitą".

Vakarinis Muencheno laikraštis "TZ" atsiuntė per operos vadovybę Lilijai raudonos rožės pažymėjimą, kuris vadinas "Was ausgezeichnet ist, wird ausgezeichnet". Tai buvo festivalio metu duodama tam, kuris kultūros srityje buvo aukščiausiai įvertintas tame laikotarpyje.

Tuo pačiu laiku Lilija Šukytė besiruošdama aukščiausiai minėtai premjerai, dainavo į juostas operetę "Graf von Luxemburg" televizijai, o šiuo metu yra išvykusi visam mėnesiui į vakarų Berlyną, kur sukama tos pa-

čios operetės filma. Grižusi į Muencheną dainuos savo išpareigotuose operų vaidmenyse: Paminą operoje "Die Zauberflöte", Frankfurte ir vėl Muenchene "La Bohème" ir šių metų gale atvyksta dainuoti į Metropolitan operą New Yorke trims mėnesiams. Kartu atvyks ir jos mamytė p. Z. Šukienė.

ROCHESTER

SPORTO KLUBAS "SAKALAS" ATGIJO

Prieš keliolika metų, atvykus naujiems lietuviams ateiviams, atsirado jaunų sporto pajėgų. Tuo metu sporto entuziastai Rochesterio susibūrė į sporto klubą "Sakalas".

Pirmieji šio sporto klubo iniciatoriai buvo Vytautas Grybauskas, muzikas Petras Armonas, klaipėdiečiai Gailiutė, H. Žemelis, A. Cieminis, R. Bliudnikas ir visa eilė kitų.

Tuo metu Rochesterio "Sakalas" buvo vienas pajėgesnių sporto klubų šiaurės-Rytų apygardoje. Kai Amerikos krepšininkai vyko į Pietų Ameriką, treneris ir komandos vadovas buvo "Sakalo" klubo narys Vytautas Grybauskas. Sportininkų išvyko finansinei paramai iš Rochesterio buvo surinkta apie \$280.00, kurių sukėlimu daugiausiai pasidarbavo Ramūnas Bliudnikas.

Prieš 13 metų šiaurės-Rytų ir Kanados Sporto Apygarda pasirinko Rochesterį savo metiniam suvažiavimui, tuo parodydami Rochesterio sporto klubui atitinkamą dėmesį, dėl aktyvumo.

Laikas daug ką pakeitė. Rochesterio Sporto Klubas "Sakalas" išsėjo pajėgomis ir per ilgesnį laiką neberodė gyvumo.

Likimas lėmė, kad Rochesterio lietuvių šv. Jurgio katalikų parapijos administravimą perėmė Tėvai Pranciškonai OFM. Su tuo prasidėjo Rochesterio lietuvių gyvenime nauja era. Į parapiją atvyko jaunas, energingas, didelių organizacinių gabumų Tėvas Augustinas Simanavičius, OFM. Jis, būdamas didelis jaunimo draugas ir pats sporto mėgėjas, atgaivino apsnūdusį sporto klubo veikimą.

Šiuo metu sporto klube yra keletas sekcijų: stalo tenisas, golfas, krepšinis, lengvoji atletika.

Vasaros pabaigoje vietinės pajėgos turėjo stalo teniso turnyrą. Gi paskutiniu metu Kanados Sporto Apygardos Golfo turnyras buvo suruoštas rugsėjo 16 dieną Rochesterio. Golfo turnyre dalyvavo Rochesterio Sakalo ir Toronto Aušros ir Vyčio sporto klubų golfininkai.

Golfo turnyre pirmą vietą laimėjo Toronto golfo žaidėjas Alg. Simanavičius. Gi vietinio klubo pirma vieta atiteko, vyriausiam amžiumi, golfo žaidėjui Jurgiui Savage ir antrą -- Tėvui Augustinui Simanavičiui OFM.

Pažymėtina, kad turnyre dalyvavo tarp 25 ir 70 metų amžiaus golfo žaidėjai.

Po turnyro, vakare, buvo pasilinksminimas su programa, kurią atliko vietinės meno mėgėjų pajėgos -- jaunimas. Programa buvo įvairi ir įdomi. Solo padainavo, palydint piano Raimundui Obaliui, jauna dainos mėgėja Irena Šablauskaitė. Jonas ir Rita Šipailos, Nijolė Mačiulytė ir vienas jų partneris amerikietis išpildė sporto akrobatiškus numerius.

Šiuo metu Sporto Klubas

Nuomonės ir pastabos

OLIMPIADOS VAISIAI

Alg. Tolvydis

Šių metų XX pasaulinė olimpiada vyko politinio terorizmo ženkle. Nors olimpiados rengėjai -- laisvieji vokiečiai -- norėjo pasirodyti, kad jie yra dideli liberalai ir taikos mylėtojai, tačiau ši rengėjų liberalizmo komunistai ir arabų teroristai išnaudojo piktam. Vietoje taikos pačioje olimpiadoje kilo savotiškas karas, o vietoje liberalizmo -- susišaudymas.

Jau olimpiados pradžioje Vokietijos komunistai, greičiausiai Maskvos įsakymu suruošę Muenchene triukšmingas demonstracijas, kurios išprovokavo komunistų ir policininkų muštynes. Maskva ir vokiečių komunistai norėjo tuo pasauliui parodyti, kad V. Vokietijos režimas yra policinis. Protingų politikų provokatoriai, be abejo, neitkino, bet komunistų kvailiukai turi pagrindo rėkti, kad vokiečių policija juos persekiojo. Šių muštynių vaisius yra gana liūdnas: 58 vokiečių policininkai buvo komunistų sužeisti. Kas dėl to kaltas? Arne vokiečių liberalizmas?

Tragiškiausias šios olimpiados įvykis -- tai arabų teroristų antpuolis. Arabų teroristų "Juodojo Rugsėjo" organizacijos nariai rugsėjo 5 d. užpuolė Izraelio sportininkų patalpą ir pareikalavo, kad Izraelis paleistų kalėjimuose laikomus teroristus. Užpuolimo metu jie nužudė 2 Izraelio sportininkus, o 9 paėmė įkaitais. Įsikišus vokie-

"Sakalas" pirmininkas yra Kostas Mačiulis, sekretorius Laima Lelis ir visa eilė sekcijų vadovų, kurie suka visą sportinio gyvenimo aparatą.

LIETUVIŲ DELEGACIJA PAS ROCHESTERIO VYSKUPĄ

Rugsėjo mėn. 11 dieną pas Rochesterio diecezijos vyskupą lankėsi lietuvių delegacija ir pareiškė vyskupui Joseph L. Hogan padėką už suorganizuotą vyskupijoje pamaldas liepos 16 dieną už persekiojamą bažnyčią Lietuvoje. Pasikalbėjimo metu vyskupas domėjosi pavergtos Lietuvos religinio gyvenimo ir pareiškė noro dalyvauti šv. Jurgio lietuvių parapijos pamaldose. Parapijos atstovas Tėvas Augustinas Simanavičius OFM, pasiūlė Vasario 16-os minėjimo pamaldas ir vyskupas savo dienoje rezervavo vasario 18 dieną, sekmadienį.

Tikėkimės, kad nesusidarys kokių nors kliūčių tos iškilmingos šventės minėjimo metu pamaldose turėti šį garbingą bažnyčios svečią -- atstovą.

LAUKIAM SUGRĮŽTANT TĖVO B. GRAUSLIO, OFM

Nuo sunkaus darbo šv. Jurgio lietuvių parapijoje Tėvo Bernardino Grauslio OFM sveikata buvo kiek sušlubavusi. Poilsui buvo išvykęs į Kennebunkport. Turimomis žiniomis Tėvas Bernardinas OFM, pailsėjo ir pasitaisė ir šio mėnesio gale laukiamas grįžtant į Rochesterį. (vv)

čių valdžios organams ir pasiūlius sąlygas išskristi ir gerą sumą pinigų, jie iš pradžių sutiko, bet pasiėmė su savimi 9 įkaitus. Nugabenti į karinį aerodromą, jie susišaudė su vokiečių policija, nužudė visus 9 įkaitus. Susišaudymo metu žuvo 5 teroristai, 1 vokiečių policininkas ir 1 pašalietis. Vienas vokiečių helikopterio lakūnas buvo sužeistas. Taigi ši baisi teroristinė tragedija pareikalavo 18 gyvybių ir daug nuostolių. Čia ir kaltas vokiečių liberalizmas, nes vokiečių liberalas vidaus reikalų ministeris prisileido į Muencheną daugiau komunistų ir teroristų, negu apsaugos. Dėl to apie 60 policininkų nukentėjo.

Dėl šių įvykių olimpiada baigėsi neplaningai. Ji buvo pratęsta, daugelis sportininkų išbėgiojo, nes teroristai pritarė pakankamai baimės ne tik sportininkams, bet ir vokiečių politikams. Tačiau ji pavėluotai pasibaigė ir jos vaisiai ne tik negatyvūs, bet ir pozityvūs. Šios olimpiados balansas, žinoma, nėra malonus demokratiniams kraštams. Pvz., JAV 1964 ir 1968 m. olimpiadose buvo pirmavietis laimėtojas: 1964 m. ji laimėjo 36 aukso, 26 sidabro ir 28 bronzos medalius, o antravietė S. Rusija -- 30 aukso, 31 sidabro ir 34 bronzos medalius, 1968 m. Mexico City JAV laimėjo 45 aukso, 28 sidabro ir 34 bronzos medalius, o konkurentė S. Rusija -- 29 aukso, 32 sidabro ir 30 bronzos medalius. Šių metų olimpiadoje S. Rusija laimėjo pirmąją vietą ir gavo 50 aukso, 27 sidabro ir 22 bronzos medalius, o JAV atsidūrė antroje vietoje. Ji telaimėjo 33 aukso, 31 sidabro ir 30 bronzos medalių. Labiausiai nenusisekė patiem olimpiados šeimininkams -- Vakarų Vokietijai: ji pralaimėjo prieš Rytų Vokietiją, kuri užėmė trečiąją vietą ir laimėjo 20 aukso, 23 sidabro ir 23 bronzos medalius, kai tuo tarpu V. Vokietija, kuri turi beveik 4 kartus daugiau gyventojų, negu R. Vokietija, atsidūrė ketvirtoje vietoje ir laimėjo 13 aukso, 11 sidabro ir 16 bronzos medalių. Ką tai reiškia? Ar S. Rusija ir R. Vokietija

labiau rūpinasi sportu? Komunistiniuose kraštuose sportas tėra įrankis kariniam paruošimui ir špionažui. Todėl čia kreipiamas didžiausias dėmesys į sportą. S. Rusija turi net atskirą sporto ministerį. R. Vokietijos kvislingai rūpestingai seka Maskvos pėdomis ir ypatingai iškelia sportą. Todėl visai suprantamas JAV ir V. Vokietijos atsilikimas sporto srityje.

Iš didžiųjų Europos kraštų labai atsiliko Anglija ir Prancūzija. Bolševikiniai kraštai, kaip Lenkija, Bulgarija, Vengrija užėmė geresnes vietas, negu Anglija ar Prancūzija.

Vertinant S. Rusijos sportinius laimėjimus olimpiadoje, tenka nepamiršti, kad už S. Rusiją kovojo keliolika rusų bolševikų pavergtų tautų. Pvz. Lietuvos, Latvijos, Estijos, Ukrainos, Gruzijos ir kt. pavergtų valstybių ar tautų sportininkai buvo įjungti į Rusijos komandas. Žinoma Lietuvos bėgikė Nijolė Sabaitė buvo vokiečių televizijos vadinama ruse, jos vardas ir pavardė buvo taip iškraipyta, kad maniau, jog ji yra kokia kirgizė ar uzbekietė. Galų gale šiaip taip susigaudžiau, kad ji yra mano kompatriotė, rusų išnaudojama, o vokiečių panaudojama savo politikos interesams. Dėl to reiškiu griežčiausią protestą viešai spaudoje dėl šios lietuvaits rusų ir vokiečių surusavimo. Ji rusams laimėjo sidabro medalį. Kaip "Europos Lietuvis" informuoja, anglų televizija visus lietuvius taip pat vadino rusais. Kodėl anglų spauda nuolat kaltina Maskvą rusinimu, jei anglų televizija pati lietuvius rusina?

Nežinau, ką rusams olimpiadoje laimėjo latviai, estai, tačiau ukrainiečiai savo spaudoje paskelbė, kad jie rusams laimėjo 20 aukso, 8 sidabro ir 13 bronzos medalių. Atimkite šiuo medalius iš S. Rusijos ir ji atsidurs antroje vietoje. Taigi, S. Rusijai laimėjimo laurus skina vergai!

Baigdamas didžiai apgailestauju, o kartu ir reiškiau didžiausią nepasitenkinimą, jog didieji po sporto skraiste varo sau nenaudingą politiką: rusų pavergtuosius nori išbraukti iš žemėlapių.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

GEN. ST. RAŠTIKIO ATSIMINIMŲ 3-ČIAS TOMAS

"ĮVYKIAI IR ŽMONĖS"

jau rišykloje, pasirodys lapkričio pradžioj.

To paties autoriaus atsiminimų pirmieji du tomai susilaukė nepaprasto susidomėjimo ir buvo greitai išpirkti. Trečias tomas yra nemažiau aktualus, apima 616 psl., iliustruotas, kietais viršeliais, skoningai išleistas.

Kaina: \$15.00. Prenumeratoriai, atsiuntę pinigų iki lapkričio 10 d. moka \$12.00. Platintojai, perkantieji 5 egz. ar daugiau, sąlygas gauna iš leidyklos. Leidžia Akademinės Skautijos Leidykla.

— — — — PRENUMERATOS ATKARPA: — — — —

Užsisakau egz. po \$12.00.

Siunčiu \$.....

Siųsti tik čekius arba perlaidas. Čekiai rašomi "Filisterių Skautų Sąjunga" vardu.

Vardas, pavardė

Adresas

Prenumeratas siųsti: A. V. Dundzila
Akad. Skautijos Leidykla
4339 W. 83 Street
Chicago, Ill. 60652, USA

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

SOVIETINIS ŽMOGŽUDYS

Muenchenas, olimpiniai žaidimai, šviesus bei žaismingas maršas. Ir staiga -- mirtis!... Ligi pusės stiebo nusvirusios vėliavos, nuleistos ir susimąčiusios galvos juodos ir giliai slegiančios mintys, gedulinga Beethoveno muzika.

Nejaukus mirties šešėlis nuo Alpių papėdės perbėga visą pasaulį. Ir visur pasidaro gūdu ir juoda. Atrodo, ir saulę užtemdė mirties siaubas. Tai baisu, tai sukrečiančiai nežmoniška.

Tačiau niekur ir niekad nebuvo taip gūdingai užtemdyta saulė ir taip juodai apsiniaukęs dangus, kaip 1940 metais. Tada, tų metų pavasario pačiame dienos vidury, sovietinis plėšikas ir žmogžudys, sulaužęs daugybę iškilingų pasižadėjimų bei sutarčių, įsiveržė į Pabaltijo valstybes -- Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Žmogus -- neįkainojama vertybė. Neįsiamatuojamas nusikaltimas ir jį nužudyti. Tad ir suprantama, kodėl taip giliai pa saulį sukrėtė vienuolikos Izraelio atletų mirtis. O tačiau kokia ji mažadulkelė palyginus su sovietinio žmogžudžio hekatombomis -- masinėmis žudynėmis -- Katyne, Rainiuose, Pravieniskėse, Červenėje... Iš ten ir iš daugelio kitų vietų ir šiandien tebekyla daugelio tūkstančių nužudytųjų šauksmas ir sukrečiančiai tebeaidi per pasaulį.

O kas ir kada suskaičiuos Latvijos, Lietuvos ir Estijos vaikus, moteris ir vyrus, vidurnakčių valandomis sovietinio plėšiko išplėstus iš namų ir išvežtus į Sibirą bado ir šalčio kančioms ir mirčiai? Kas ir kada atras jų kapus, išmėtytus toli nuo gimtosios žemės, kas išmatuos jų ir jų artimųjų fizines ir dar didesnes dvasines kančias?

Ir nuostabu, kad tasai sovietinis plėšikas, smogęs peiliu į nugarą Hitlerio plėšomai Lenkijai, už grobės daugybę kraštų, išžudęs šimtus tūkstančių žmonių, karo pabaigoje su teisėjo toga atsėdo už stalo Nuernbergo teismo salėje ir teisė. Teisė už nusikaltimus, kuriuos jis pats buvo padaręs.

Dar nuostabiau, kad ir šiandien tasai sovietinis plėšikas ir žmogžudys, iškilingai sėdi Jungtinių Tautų salėje ir kalba apie tautų laisvę ir kaltina kitus. Ir ploja tiem, kurie jam pritaria. Okiti -- Viešpatie, kaip baisul -- kiti prasižioję sėdi, ir atrodo, jiems nieko, kai nuo žmogžudžio del-

nų į jų veidus tyška jonužudytųjų aukų kraujas!

Ir visų nuostabiausia tai, kad sovietinis plėšikas iškilingai keliauja per pasaulį. Didžiųjų valstybių sostinės ir jų vadai po jo kojomis tiesia raudonus kilimus, sveikina patrankų šūvais ir groja sutikimo maršus. Ir tariasi... Rašo ir pasirašo sutartis.

Ko jos, tos sutartys vertos? Tai labai gerai žino Lietuva, Latvija ir Estija: jas paliudijo ir tebeliudija savo sūnų ir dukterų kapais, išmėtytais Sibiro, plituose. Jos kas dien liudijamos negirdėta vergija 21-jo šimtmečio išvakarėse. Jas liudija ir sovietinė moralė, kurios "pagrindinis kriterijus, V. Prokofevo teigimu, kova už komunizmą" (Dve morali, Moral religioznaja i moral komunističeskaja).

Kas, koks genijus pajėgs šiame teigime iširti bent mažą krislėlį tai, kas gražu, kas kilnu, kas žmoniška, kas iškelti žmogaus prigimties vertę, kas pabrėžia nenumaldomą jo troškimą laisvės? O pagaliau kas gi iš viso sovietiniam komunistui moralė? Kas jam jo konstitucija? Ant visą kas trukdo plėšikiškai jo prigimčiai -- pagrobti, plėšti, pavergti, žudyti, jo paties žodžiu, naplevat -- nusispiaut.

Spiauna jis nerasdamas ant savo konstitucijos, kalbančios apie laisvę, spiauna ant lygybės principų, kai masės skursta, o partijos vadų žandai plyšta nuo riebumo. Spiauna ant visko,

NAUJOS KARTOS VEIDO BEIEŠKANT... (6)

II PLJK NUTARIMŲ APTARIMAS IR PLJ S-gos PIRMININKO A. SAULAIČIO ŽODIS

Jūratė Statkutė - De Rosales

Užbaigiant šį Naujos Kartos ciklą, išpuolė dar dvi temos: paskelbtų spaudoje II Jaunimo Kongreso "Nutarimų aptarimas", ir Jaunimo Sąjungos Pirmininko Dirvoje iškeltais klausimais rašyto laiško paskelbimas. Šiuos du dalykus atlikusi, statysiu galutiną tašką, kol dar pati, kalbėdama apie tas mūsų "lietuviškas politikas" iš nuobodulio neužmigau (nekalbant jau apie skaitytoją, kurio iš anksto gailiuos). Na, bet kas reikia, tai reikia.

Faktinai, apie Nutarimus kalbėti yra kiek maloniau, nes jie daug kur man pasirodė tikrai įdomūs. Šie II-ojo Pasaulinio Lietuvių Jaunimo Kongreso Nutarimai sudaro logišką organizacinį planą, siekiantį praktiško mūsų pasaulinės išeivijos lietuviškumo išlaikymo. Tai yra lyg administracinė P. Lietuvių Bendruomenės organograma skirta tam, kad pa sauliniu mastu aprėpti ir išplėsti jaunimo veiklą. Toks konkretus, organizacinio pobūdžio bendras planas mums buvo labai reikalingas, ir aš džiaugiuos, kad jis atsirado.

Kai kurie nutarimai nurodo suvažiavusių jaunųjų rankos čia buvus: lietuviškų Peace Corps'ų steigimas, mišrių šeimų

kas nerusiška: jis, sovietinis komunistas, turi būdingą šovininistinį charakterį.

Ir pasaulis tai žino. Puikiai žino, tik vis kiek prasižiojęs žiūri... ir versluikiška veido išraiška geraširdiškai šypso. Ne, jokio jame, tame pasaulio veide, noralinio gėrio suspindėjimo. Jokio!... Ir sovietinis žmogžudys -- murder sovieticus -- triumfuoja.

sc. rp.

įtraukimas į bendrą veiklą, modernių liet. kalbos mokymo priemonių reikavimas, pasaulinio jaunimo informacijos bei veiklos tinklo įkūrimas, politinės akcijos ir strategijos vadovėlių paruošimas, ir visa eilė kitų skubių, būtinų mūsų gyvenimo reikalų čia yra teigiamai aptarta.

Kituose nutarimuose jaučiasi P. Lietuvių Bendruomenės ranka: Jaunimo Sąjunga priklausys nuo Bendruomenės. (O tikrumoje bus taip, kad mūsų nenuoramos jaunieji Bendruomenės klausys tiksliai tiek, kiek ši pati pajėgs atsijauninti ir jaunųjų reikalavimus patenkinti).

Taigi nutarimai yra visiškai logiška išvada jaunimo ir jo suvažiavimų organizavusios Bendruomenės susikryžiavimo. Ar reikia tuo stebėtis?

Jaunimo Kongreso nutarimai man pasirodė lyg duona, skirta mūsų jaunimo gyvybei visame pasaulyje palaikyti. Tačiau ne vien duona gyvena žmogus.

Nėra abejonių, kad mūsų atžalynas yra stipriai emociniai užsiangazavusi karta ir, kad Studijų Dienų metu jis nepajėgė savo tautinio užsiangazavimo išreikšti. Ne vien jaunieji nepajėgė to padaryti. Visi mes šiandien sunkiai išgyvename kontrastą esantį tarp Lietuvos įvykių žiaurumo ir mums prieinamų kovos priemonių menkumo.

Šiandieną, po Jaunimo Kongreso, turėtume visi kaip vienas, jauni ir seni, sąžinę perkratyti ir savęs užklausti: ar mes sugebėjome ne tik tai palaikyti, bet ir atkurti naujais pagrindais tą liepsną, kuri kadaise padėjo išsprogdinti caristinės Rusijos imperiją?

Praveddami tam tikrą paralelizmą tarp XIX šimt. Lietuvos atgimimo laikotarpio ir dabartinio, mes visgi žinome, kad daugelyje sričių mūsų senelių galvosena savo laikus jau atgyveno. Tačiau mūsų tautinį idealizmą atnaujinti modernaus mokslo, vėliausios galvosenos ir dabartinės pasaulėžiūros pagrindais mes nebandome.

Po Kongreso, Kento Universiteto geografijos studentas A. Idzelis klausia: "Ko daugiau galime reikalauti iš savo jaunimo?" Mano atsakymas būtų: "Jeigu mes būtume normaliose apylostovose besivystanti tauta, nieko geresnio nebūtų galima reikalauti. Tačiau mūsų sąlygos yra tokios, kad mums teks įvykdyti dalykus, kurie normaliose apylostovose atrodytų neįmanomi. Vienas iš neįmanomų uždavinių turės būti Lietuvos laisvės atgavimas".

Pav. iš paties A. Idzelio aš būčiau pareikalavusi prie progos pasinaudoti turtinga Kento Biblioteka ir savo profe-

sija tam, kad nustatyti ar 1918 metų Lietuvos sienos buvo pateisinamos ekonominės geografijos akimis žvelgiant? Jei Idzeliai pasirodytų, kad jos buvo geografiniai nenatūralios, ir jei jis eventualiai prieitų išvados, kad Baltijos kraštai yra visos Šiaurės Azijos ir plačiu Rytų Europos sričių logiškos durys į Baltijos jūrą, tai gal galima būtų pasižvalgyti kokių būdu baltai išsilaikė prieš savo uostų 4.000 metų iš eilės kaip kitų tautų neasimiliuotas vienetas? Ir kodėl? Atsakymų į tuos klausimus aš nežinau, bet juos suradus, gal atsirastų naujas žvilgsnis į faktinas, kadaise mus nepriklausomus išlaikiusias priemones?

Panašių klausimų galima pastatyti labai įvairiose šakose, kiekvienam jaunam lieviui studentui, ne tik tai Idzeliai. Gavus atsakymus, gal su laiku išaugtų nauja mūsų tautos savitumo samprata ir naujos nepriklausos-

mybės atgavimo technikos? Mūsų jaunimas yra gabus, jo bendras vidurkis sudaro tam tikrą intelektualinį elitą. Reikia tik jam kelių parodyti. Pav. iš aiškiai įtakoms ir kitikoms nepasiduodančio -- taigi mokslui vertingo -- Augustino Idzelio, laukiu atsakymo. Ne poleminio, o sąžiningo, moksliško, bešališko, vien tiesos siekiančio atsakymo.

Na, o kalbant apie gabius jaunuolius ir (ne)polemikas, štai turime prieš akis dviejų puikiai lietuvių kalbą ir ideologiją valdančių vaikų konfrontaciją. Vienoje pusėje stovi Algis Dugnas, an troje Antanas Saulaitis.

"Venezuelietis" Algis Dugnas, Kongreso metu išrinktas Prezidiumo ir Nutarimų Komisijos nariu, grįžo iš Kongreso apsiavęs balsavimais. Skundėsi jis vyresniųjų intervencijomis, balsavimų skubiniu, kai kurių patiektų rezoliucijų nesvarstymu. Algiui atrodo, kad jeigu balsavimas būtų buvęs praves-tas be vyresniųjų įtakos, rezultatai būtų buvę priešingi Bendruomenei, nuo kurios dauguma jaunųjų nenorėję priklausyti. Algiui atrodo, jog vyresniųjų "manevrai" ir "kon-

(Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

Lietuviškiems mokslams prasidėjus, nugirstas toks iš vieno tėvų pageidavimas. Visų pirmiausia lietuviškos kalbos ugdymą pradėti nuo artimiausio dalyko: nuo paties savęs ir savo šeimos. Pasi-klausykime, kaip namuose vaikai šaukiami savųjų senelių, argi vis dar slaviškai -- anūkais? Tiesa, kai kas giria tą žodį, esą taip įprastas ir jokių būdu nepakeičiamas, tiesiog negalima jo atsiskirti. Tuo tarpu mes turime savų net teikslių nusakančių, o ir gana dailiai skambančių, įvairių: vaikaičiai, dukraitė, sūnaitis, Be to, daug svetimųjų jau nepriklausomoje Lietuvoje gyvenanti atmetė, nors irgi buvo iš sykių sunkoka, neįprasta naujesnį žodį vartoti. Jų buvo net labiau įprastų, nes visuotiniau vartojamų, dažnesnių gyvenimo kasdienybėje, negu anūkas, pvz, dušia, peklia, nedėlia, čeverkai, dziegorius, zerkolas, ir kt. Odabar visai maloni, kad be tų svetimų įmaišų apsieiname, jokių būdu nenorėtume juos kalbon grąžinti. Taip ir be anūko galime lengvai apsieiti. Ypač, kad labai svarbu jaunąją kartą iš pat mažens jau grynai savo kalba pradėti auginti.

• Panašiai yra ir su seneliais. Stačiai netikėtina, kaip dažnai dar šeimose girdime ligi šiolci slavišką bobą -- babunę, bobelę, bobutę, babę ir kt. Ir caro laikais šis svetimžodis toli gražu nebuvo visur Lietuvoje vartojamas, o tik tai bent kiek nutautusiose vietose: miestuose, dvaruose, šalies pakraščiuose, svetimųjų (rusų ar lenkų) kaimynystėje. Tiesa, kai kur bobutė reikšė vien kaimo akušerę. Bet ne kiek nenutautusiose vietovėse, kur buvo išlikusi daugiau grynėnė kalba, vyresnės kartos motina niekada nevadinta boba, baba ar bobutė, o tik tai -- močiutė arba senelė! O dabar, jau ir laisvės atgavimo 50 metų atšventus, dar mūsų šviesuolių šeimose (net mokytojų, žymių patriotų, savos kalbos žinovų) jaunoji karta auginama su šiuo slavišku vardažodžiu. Šeimos narių įvardai -- patys pirmieji žodžiai vaikams -- yra savos kalbos sveiko grynumo pagrindas. Todėl norėtusi, kad ši veidmainybė būtų iššluota laukan. Gal būtų, bent kiek pagelbėtų čia lit. mokyklų talka: mokslo metų pradžioje vaikams išaiškinti, kaip reikia lietuviškai tarpusavyje namuose vienas kitą vadinti.

Regis, tiek tiek rečiau, bet ir rusiškas diedukas dar pasitaiko išgirsti, nors turime net porą gražių savų žodžių: tėvukas, senelis.

• Taip pat jau klaidingai sumaišomi mūsų pašnekesiuose ir spaudoje -- dėdės ir tetos vardažodžiai. Išidėmėtina: šieji du yra tikrai kraujo giminės, t.y. tėvo ar motinos broliai ir seserys. Bet jų santuokos antroji pusė -- jau turi vėl savus vardus, nors mes jau imame juos kažin kodėl pamiršti: dėdienė ir tetėnas. Net vaikams skirtos spaudos puslapiuose toki sumaišymai ir savos kalbos sujaukimas bei susinimas randa vietos: dėdės žmona pavadinama teta, tetos vyras -- dėdė. Tai yra svetimų kalbų įtakos vaisius, nes kai kurios kitos kalbos, su kuriomis mes susiduriame, neturi tokių išskirtinai tikslių pavadinimų giminėms ir gentims žymėti. Mes privalome ne tik žodžiais girtis turį turtingą kalbą, bet ir kasdieninėje vartosenoje tuo lietuviškos kalbos turtingumu naudotis ir džiaugtis. Pavyzdžiui, jau imama nebeskirti uošvio nuo šėšuro, uošvės nuo anytos. O kai mūsų kalba darosi siauresnė ir skurdesnė, psichologų nuomone -- sykiu ir mūsų dvasinis išminties turtas bei išsireiškimų tikslumas siaurėja, darosi menkesnis. Argi mes to norime?

• Kalbant apie įvairius pavadinimus, norėtusi priminti dar vienas nusiskundimas, nekartą girdėtas. Būtent, mūsų rimtos ir padoringos moterys reikią nepasitenkinimą viešumos kalbėtojų ir spaudos raštininkų nereikalingu moteriškos pusės pažėminimu, kuomet nusakant ką nors apie šeimos vyrą, jo žmona pavadinama tik žmonele! Girdi priesaga -- elis, elė, dažniausiai turi šiek tiek menkumo, smulkumo, skurdo atspalvio, pvz. žmogelis, žydėlis, vyrelis ir kt. Štai, ir žurnalistėlis kai kam atrodo nemažonas, nors mažiūniū tikslu sakyta. Tiesa, mūsų pasakose, kalbant apie paukščius ar gyvulus, tartum visai pritinkamai tai mažiūnė ar mažybė lytis vartojama: strazdo arba zuikio žmonelė... Tačiau apie žmones, jei rimtoje kalboje nesakome vyrelis, tai tenebūna nė žmonelės...

ŠVENTARAGIS

Seniai visų laukta knyga jau išėjo iš spaudos.

Tai naujas VYT. ALANTO istorinis romanas iš Mindaugo laikų. I tomas 408 psl. Kietais viršeliais 6 dol., minkštais -- 5 dol. Aplankas dail. T. Valiaus.

Tai knyga, kurią pradėjus skaityti, negalima atsitraukti, kol nebaigiamas paskutinis puslapis.

Paskubėkite įsigyti knygą pas platintojus artiesiog Dirvoje.

DIRVA

6907 Superior Ave.

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man V. Alanto romaną Šventaragis I tomą.

Pavardė ir vardas

Adresas

PLJ S-gos pirm. A. Saulaičio žodis

(Atkelta iš 3 psl.)

trolė" kliudo įkurti bešališką, vien lietuviškos apimties jaunimo organizaciją. Kunigo paskyrimą Sąjungos pirmininku Algis tuo pačiu sieja su vienos partijos kontrolės pasikesinimais.

Pirmininko vietą užėmęs kunigas Antanas Saulaitis, trumpo pasikalbėjimo metu, nemažiau mane nustebino negu jo oponentas Algis, nes jis esmėje į Jaunimo Sąjungos plačią paskirtį žiūri lygiai taip pat revoliucionieriškai, kaip ir Algis. Pastebėjau tiktai vieną kiek ryškesnį skirtumą tarp Algio ir Antano galvosėnų: Ant. Saulaitis neabejodamas pritaria Jaunimo Sąjungos priklausymui prie Bendruomenės.

Taigi stojant Saulaičiui į Sąjungos pirmininko vietą, teks jam įrodyti, jog tokios apimties organizacija, kaip jie, jaunieji, trokšta, gali veikti su vyresniųjų kontrole.

Saulaičio darbas bus tuo sunkesnis, jog jo paties ekumeniniai ir tau-

tinės ištikimybės įsitikinimai turės įveikti ne tik š. Amerikos vyresniųjų įgytą "šališkumo" reputaciją, bet ir laikiną P. Amerikos senųjų kolonijų konservatizmą. Nemažiau kun. Saulaičiui trukdys istorinė jo kongregacijos raida, nes nežinant Saulaičio įtikinimų, pasaulinės Jėzuitų kongregacijos liberalizmas kol kas dar daug kam atrodys neįtikėtinas.

Atrodo, kad naujos kartos vadovui Saulaičiui teks pralaužti nemažą kiekį storo ir įsienėjusio ledo. Algis Dugnas man būkštuoja, kad jeigu Saulaitis ar Sąjungos Statutų Komisija pakeliui suklups, idealios vienybės siekiančiam jaunimui kito kelio neliks, kaip tik tai pavirsti disidentais! ... Prisipažinsiu, kad tokį paradoksą išgirdusi, truputį nusipurčiau.

Taigi tolimesnį žodį perduodu ištiesai Antanui Saulaičiui, nuoširdžiai linkėdama jam, dėl mūsų visų labo, įtikinti jaunuosius ir žodžiais, ir darbais.

PLJS-gos PIRM. ANTANO SAULAIČIO ŽODIS

Abu Jaunimo kongreso komitetai Chicagoje ir bendrai Jaunimo Metų komitetai daug kur sudaryti organizacijų pagrindu -- duota visiems sąžininga proga įsijungti. Kooptuoti nariai, kurie pasireiškia bendroje veikloje. Kiekviena organizacija ir bendruose telkiniuose propaguoja ir "saugo" savo interesus, bet tuo pačiu stengiasi nepersverti vieno ar kito pusės. Neišvengiamas, kad viename kongrese ar kongreso įvykyje (studijų savaitėje, stovykloje ir kt.) daugiau atsirastų vienos ar kitos partijos žmonių (ateitininkų, skautų, neolituanų, santariečių...) Jeigu pirmajame Kongrese apie tai daugiau kalbėta, ši naujesnė karta daugiau dėmesio kreipė į bendrus darbus.

Klausimas dažniau aptariamasis vyresniųjų tarpe -- kokia srovė turinti daugiau įtakos PLB-nėje, JK komitete, o dabar PLJS-goje, bet tai ne tik lietuviams būdinga -- paprastai valstybių prezidentai būna tai vienos, tai kitos partijos. Šios PLB valdybos kadencijos pirmininkai -- a.a., J. Bachunas ir St. Barzdukas abu aiškūs savos ideologinės grupės veikėjai, ir tuo pačiu tikrai universalūs lietuviai -- bendruomenininkai.

Jaunimo Kongresų nuotaikos, nutarimai ir darbai stumia jaunuosius ir visuomenę bendrai vis didesnėn vienybėn, kuri yra didžiausias išeivijos turtas, vis papildytinas. Atskiri asmenys,

linių mastu reikia daryti -- įkurti kokią jungtį, biurą, centrą ar panašiai. Ypatingai studijų savaitės metu ši mintis išsivystė ir paskutinįją dieną reguliavimo numatytu būdu nubalsavo steigti PLJS-gą.

-- Kodėl centras P. Amerikoje?

-- Kaip minėta, Kongrese stipriai reikšėsi "užsienio" (už JAV-Kanados ribų) atstovai ir bendrai dalyviai, Pietų Amerika sudarė didžiausią tokį "bloką" su 103 dalyviais. Kai buvo nutarta iš esmės III PLJK ruošti kitur, o vėliau nubalsuota už Braziliją (1975 gruodžio mėn., su įrašu, kad 1973 II būtų V Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso proga galutinai priimtas nutarimas vietoje, o jei, ne 1976 gruodžio mėn. Australijoje), ir PLJS klausimas kitaip atsistojo.

PLJK prezidiumas matė, kad prieš III-įjį kongresą vis vien veiks JK komitetas ir siuntinės visos žinias, ruošdama programą, o III PLJK ruošia kaip tik tinka PLJS-ai, lygiai kaip JK ir Jaunimo Metų komitetai bei LB jaunimo sekcijos persiorganizuotų į PLJS rūmus.

Prieita prie tam tikro draugiško ir praktiško susitarimo, kad PLJS valdyba būtų P. Amerikoje (todėl ir nutarime iš karto įrašyti penki asmenys, atstovaujant Argentiną, Braziliją ir Urugvajų, o komunikacijos (informacijos, leidinių) centras Chicagoje (vadovaujamas II PLJK pirm-ko R. Sakadolskio).

Kongresą P. Amerikoje rengti skatino davinys, kad tuose trijuose pietiniuose kraštuose yra daugiausiai ankstyvesnė imigracija, kurios tautinei gyvybei šiuo metu daugiau reikalinga pasakata, negu kraštams, kuriuose veikia daugiau pokariniai išeiviai.

Pats P. Amerikos jaunimas (įskaitant dar ir Kolumbiją bei Venezuelą) tą mintį bendrai parėmė, o visuomenė, pavyzdžiui Brazilijoje, nuoširdžiai priėmė ir mano, kad yra gerų galimybių tai įvykdyti.

-- Kaip buvo parinktas pirmininkas

-- Studijų savaitės atstovų posėdžiuose ir prezidiumo (12 asmenų) pasitarimuose buvo prieita iki PLJS įsteigimo, statuto

projekto (dabar papildomas, vėliau 250 atstovų korespondenciniu būdu balsuosimas) ir bendrai PLJS veiklos gairių. Kadangi sekė 7 d. stovykla ir 2 užbaigimo dienos Toronte, pirmininko rinkimas nukeltas į stovyklą, kurioje tarp 450 stovyklautojų dalyvavo ir dauguma atstovų.

PLJK atstovų prezidiumas ieškojo asmenų, kurie apsimtų PLJS pirmininko pareigas eiti, visų pirma, šiaurės Amerikoje. Vėliau, kreipėsi į mane.

Galima suprasti, kad niekas nepuolė tų PLJS pirm-ko pareigų užimti, o kandidatų skaičius savaiminiai ribojamas aplinkybėmis: pažinti įvairių kraštų lietuvius, turėti kiek nors patirties pasaulinio masto jaunimo veikloje, turėti laiko tuos darbus atlikti.

Stovyklos viduryje buvau prezidiumo kabinetas ir galų gale sutikau, su trimis sąlygomis: kad kartu būtų paskelbtas valdybos branduolys, ne tik pirmininkas; kad valdyba būtų sudaryta su nariais Argentinoje, Brazilijoje ir Urugvajuje, nes mums nesunku susisiekti; kad komunikacijos centras Chicagoje būtų stiprioje rankose.

Tada dieną praleidome tar-damiesi su atstovais iš tų trijų kraštų, ieškodami jų branduoliui ir bendrai stengdamiesi gauti visų, o ypač Brazilijos, jaunųjų priitarimą, nes visiems tektų prie darbo prisidėti. Tai atlikę, sutikome.

PLJK prezidiumas pritarė sąlygoms ir sąstatui, kurį pristatė visiems stovykloje esantiems atstovams atskirame pasitarime. Šie žodžiai pritarė (o raštinis pritarimas įvykiąs vėliau korespondenciniu būdu, kaip ir statuto - veiklos projekto klausimas).

Tuomet atstovams priminiau, kad jie kiekvienas asmeniniai įsipareigoja valdybai ir komunikacijos centrui talkinti (iki sekkančio PLJK).

ASMENINIAI KLAUSIMAI

Algis Dugnas iškėlė labai įdomų klausimą: ar kunigo vadovavimas PLJS-ai nepakenks bendruomeniniam ir ekumeniniam mūsų visuomenės sąstatui ir veiklai.

Pirmiausia, nebūdamas JK rinktu atstovu, o tik talkininku iš šalies, nedalyvavau atstovų posėdžiuose studijų savaitėje, kada PLJS reikalai buvo svarstyti, ne prezidiumo svarstymuose tenar

stovykloje, kol nebuvau pašauktas. Kokias sąlygas statė nežinau -- tai paaiškės JK leidinyje metų pabaigoje.

Antra, sutinku su JK svarstymais rezoliucijomis, kurios atkreipia dėmesį į išeivijos kunigų religinę pakirtį (vietoje per didelę užsiėmimą nikiškais reikalais), ir todėl stengiuosi prie lietuviškos veiklos prisidėti kaip talkininkas, o ne tiesioginis vadovas. Sutikdamas eiti PLJS pareigas noriu tik sudaryti sąlygas kitiems valdybos nariams (paskelbtam branduoliui ir kooptuosiemiems) ir Pietų Amerikai bendrai stipriau pasireikšti.

Trečia, jau teko prie darbų PLB mastu prisidėti -- I PLJK studijų savaitės ir stovyklos vadovybėje, 1968 m. PLB vardulanyti P. Ameriką, eilę metų būti PLB Jaunimo sekcijos nariu, o II PLJK stud. sav. kapellono ir stovyklos vadovo pareigas, jau nekalbant apie dalyvavimą Brazilijos, LB, PLB švietimo reikaluose ir t.t.

Ketvirta, A. Dugnas teigia, kad Jėzuito pirmoji ištikimybė yra sa-vai kongregacijai -- vienuolijai, o Jėzuitai per šimtmečius yra buvę protestantizmo prieštai. Nemanau, kad mano ištikimybės plotmė labai toli nukeliavo nuo prisimto prieš 27 metus skautų sąjūdyje -- Dievui, Tėvynei, Artimui.

Neišplėsdamas diskusijų norėčiau paminėti, kad šiuo metu Jėzuitai (ir lietuvių tarpe) ypačingai reikšiasi ekumeninėje srityje: kard. Bea, G. Weigal, pats P. Arrupe (Jėzuitų vyresnysis) buvo Romos atstovas stačiatikių patriarcho iškilmėse visai neseniai. Ortodoksų teologija ir apeigas pažįstu nuo 1963 metų, kada pirmą kartą buvau (Bostone) įtrauktas į ekumeninį sąjūdį (jau įstojęs į Jėzuitus), gi 1966 - 1970 studijavau teologiją tame pačiame suole su įvairių bažnyčių protestantais, klausydamiesi ir katalikų ir protestantų profesorų (Bostone). Brazilijoje kasmet ruošiu lietuvių, latvių ir estų ekumenines pamaldas. Be to, mano senelis buvo protestantų pastorius Panevėžyje, -- jeigu tai būtų reikšmingas argumentas.

Jėzaus Draugija, kaip tik pa-brėždama lietuviškos reikalus, palaikė savarankišką lietuvių vienatę net ir už teritorinių Lietuvos ribų, kuris savo trisdešimtkelį narius kaip tik ir skiris lietuviškiems reikalams (Sao Paulo, Montevideo, Mongrealy,

Chicagoje ir kitur). Beveik visos mano darbo valandos ir eina Bendruomenei, lit. mokyklai, jaunimo grupėms, spaudai ir nemažai, kaip kongregacijos interesai būtų priešingi šiam paskirstymui. Galima sakyti, kad šilietuviška bendruomeninė veikla kaip tik ir yra profesinė, lygiai kaip "iš profesijos" priklauso Liet. žurnalistų sąjungai ar Brazilijos kat. filosofų draugijai ar JAV chemikų sąjungai.

Esminiai sakėčiau taip: iš esmės nėra idealu, kad kunigas vadovautų PLJS-ai ar kiekvienam ar daugeliui bendrinių mūsų telkinių, o ne rūpintų daugiau religiniais klausimais; tuo pačiu, mūsų sąlygos išeivijoje riboja jėgas, o tautinė ištikimybė ir gyvybė yra, kaip ir bet kokia bendruomeninė ištikimybė (šeimoje, visuomenėje) žmogaus religinis ar moralinis klausimas: tautinė lietuvių veikla išėjo normoms, ne normoms ir kunigijos (ir vienuolijų) veiklos apimtys dalimi -- Valančius, Strazdelis, Giedraitis -- o ligi šių dienų, paprasto kunigo lietuviškoje išeivijos parapijoje.

Iš bėdos, nerasdami kito, sustinkančio šiuo metu PLJS pirm-ko pareigas eiti, pakvietė mane. Būtų labai tinkama, kad II PLJK ir būsimųjų Kongresų atstovai galvotų, ruošdami, varžytųsi dėl tų pareigų ir darbų, o dabartinis pirmininkas, sulaukęs jau prieš III PLJK 35-ųjų metų ribą, galės išeiti į pensiją.

MACHINE REPAIRMAN

Must be skilled in light to medium machine repair and have knowledge of hydraulics and pneumatic equipment job may eventually be on second shift.

Standard Products Co.
2130 West 110 St.
Cleveland, Ohio

An Equal Opportunity Employer (75-78)

EXCELLENT POSITION

With growing Company for someone willing to re-locate in South Florida on a permanent basis. The John H. Harland Co. (Bank Stationers) is seeking a mature individual with linotype machine experience to assume full maintenance responsibility of linotype department. Company offers employment stability with excellent pay, working conditions and full line of company paid benefits.
JOHN H. HARLAND COMPANY
P. O. Box 306 Biscayne annex
Miami, Florida 33101
All information will be maintained in strict confidence.
An Equal Opportunity Employer (75-79)

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMA

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

ROMUALDAS SPALIS

Išdėsimas

DIRVOS PREMIJUOTA NOVELĖ

(4)

Nebuvo laiko jiems toliau aiškintis, teko paspausti ranką ir sukti savo keliais. Po dviejų metų kažkas įbruko Grušausko adresą, bet ar jis dar gyvenęs ten -- negalys pasakyti.

Tokia nuomonė apie Buzokus nemaloniai užgavo mane, bet negalėjau kaltinti žmogaus, pakartojusio kito žodžius. Teužtikrinau jį, kad Buzokus pažįstu labai gerai, kad tai be galo puikūs žmonės, kad Grušausko kur nors apsiriktas ir pražiūrėta.

Kai po poros valandų, išidėjęs kišenėn įgytąjį adresą, atsidūriau gatvėje, staiga pajutau lyg ir nuovargį, savotišką baimę. Ko aš vaikausi, kas apsidėjo mane? Vedusiųjų gyvenimas gali palūžti dėl daugelio dalykų: dėl švaros, lovos, temperamento ir kitų priežasčių. Ką aš išgirsiu iš to Grušausko? Kokią nieką, kokią kasdienę, per amžius besikartojančią nuvalkiotą istoriją? Kas davė man teisę brautis į jų privatų gyvenimą? Jeigu jie bū-

tų reikalingi mano pagalbos -- prašytų jos. Reikia numoti ranka ir tikėtis, kad laikas atneš linksmesnį rytą.

Raminaus, bet ramybė negrįžo mano širdin. Viešėjimas nuotaika tebesilaikė ir, beto, gavau laišką. Albinas prirašė daug, užpildė visą lapą, bet laiške buvo tokia tuštuma, lyg neišvengiamos pareigos atlikimas. Pirmą kartą jis trumpai užsiminė apie nesugyvenimą ir šeimos nesklandumą.

Atsakydamas tuojaus pripildžiau porą lapų, bet perskaitęs juos išmečiau į krepšį. Pamokslais, patarimais nepadėsi. Nežinodamas ligos, negalėsi pagydyti. Kodėl jie tokie atsargūs, kam jie žudo save be skundo, išsipasakojimo, kas taip natūralu žmogui?

Šį kartą, metęs visus abejojimus, nusprendžiau padaryti ir tą paskutinę pastangą. Nutariau pats vykti, nepasitikėdamas laišku. Žmones atsargūs su svetimais, nemėgsta rašyti jiems ilgų laiškų, nemėgsta kamantinėjimų, tarydumų. Tuo tarpu užklupti netikėtai, nepasiruošę, nepagalvoję kas sakyti, kas nutylėti, yra daug atviresni.

Sulaukęs atostogų, atsiradau Grušausko gyvenamajame mieste. Neskubėjau pas jį. Apsigyvenau viešbutyje, pirma užmezgiau pažintį su vietos lietuviais. Tai nebuvo sunku, nes turėjau daugybę ryšių, kurie atidarydavo bet kurias duris. Prabėgomis patyriau ir apie Grušauską. Taip, toks yra. Vedęs, turįs porą vaikučių, verčiasi labai gerai.

Neskubėjau, laukiau progos. Nenorėjau, kad jis patirtų apie mane, apie mano ryšius su Buzokais. Buzokų draugui nebūtų atviras. Bet to, tas Grušauskas galėjo būti juodesnis ir už degutą. Reikėjo sudaryti tokias sąlygas, kurios nekeltų įtarimo, bet kartu padėtų man kiauurai pažinti oponentą.

Savaitę pagyvenęs, porai lietuvių iškėlęs šaunią vakarienę viešbutyje, netrukus ir pats buvau pakviestas į balių, kur, žinojau, susidursiu ir su mano pastangų objektu. Žmonių susirinko daug, nes tai buvo ne paprastos vaišės, bet vienos šeimos išleistuvės į kitą miestą.

Man besistengiant ir kartą ir kitą šnektelėjome su Grušausku, patrauklaus veido, gero ūgio, ramios kalbos vyru. Mėgindamas rasti kabliuką, paklausiau, iš kur jis kilęs. Jam paminėjęs vietą, prisiminiau kitą pažįstamą iš ten. Dabar jau Grušauskas susidomėjo. Sėdome atskirai pakalbėti. Baigę bendro pažįstamo reikalą, pasukome į Vokietiją, iškisau priešlėktuvinę tartum ir aš būčiau joje buvęs. Grušauskui prisipažinus, kad ir jį ištikęs tas pats likimas, siurbtelėjome alaus ta proga. Pasipylė pavardės (aš gi daug jų žinojau). Tarp jų vardų ir įvykių aš prisiminiau Albiną. Grušauskas tik šyptelėjo murmelėdamas: "ak, šitas!" ir suko kitur, bet aš pertraukiau jį.

-- Kažkas minėjo, kad jis pabėgo vežamas į nelaisvę.

-- Taip ir buvo. Aš kartu pabėgau.

(Bus daugiau)

APIE KIDZIULĮ

Dirvos skaitytojai pažįsta Kadziulį. Su jo trum pais periškimais tenka susitikti Pogrindžio puslapyje. Kadziulis yra tam tikras atatikmuo vilnišk tikras atatikmuo vilniškės Šluotos personažui Kindziuliui. Taip bent tenka manyti dėl žanrinio panašumo.

Tačiau yra ir tikras Kadziulis. Jis, personalinio pensininko teisėmis atvyko dabar ok. Lietuvon ir čia patogiai įsitaisė leisti savo senatvės dienas.

Nors pavardė lietuviška, nors tas Kadziulis gimė Lietuvoje, nors jo tėvai buvo lietuviai, neišku, ar tas lenininės gvardijos veteranas Vaclovas Kadziulis, sulaukęs 75 metų amžiaus yra lietuvis. Tai tipingas lietuviškos degeneracijos pavyzdys. Tai Manišio ir pan-tipas. Tokius tipus, kaip tikrus lietuvius, Maskva importuoja ok. Lietuvon komunizmą statyti!

Vaclovo Kadziulio tėvai, 1900 metais išvyko į Rusiją. Ten tėvas pradėjo dirbti fabrike. Ten užaugo ir Vaclovas. Būdamas 15 metų Vaclovas įstojo į Tulos bolševikų grupę. Revoliucijos metu jis aktyvus vietinės kruvinos Čekos narys. Tai organizacijai buvo pavestas fizinis kitaip manančiųjų naikinimas. Čeka sunaikino milijonus žmonių.

Per Lietuvos nepriklausomybines kovas V. Kadziulis jau šliejasi prie V. Kapsuko. Kaip nu-rodo "Komjaunimo Tiesa", (Nr. 171), Maskva atsiuntė V. Kadziulį V. Kapsukui talkon, prižiūrėti gyvybiniai svarbų be-rėti gyvybiniai svarbų geležinkelio ruožą. Bolševikus išvarius, V. Kadziulis liko čekistiniu ko-misarū Maskva - Kurskas geležinkelio ruože.

Kompartija pradėjo skirti jį specialiams uždaviniams atlikti. Pagaliau jis pateko į Geležinkelinių institutą Ros-tove. Tai buvo gyvybinės reikšmės įvykis. Tuo lai-ku prasidėjo kruviniausios Stalino "čistkos". Milijonai žmonių ir tūks-tančiai kompartiečių žu-vo Čekos požemiuose.

Aukų tarpe buvo ir tūks-tančiai čekistų. Jie zu-dė žmones, dabar kiti žu-dė juos. Taip žuvo ir An-garietis, Putna, daugelis aukštai iškilusių komu-nitų lietuvių. Tuopat me-tu buvo sunaikinta ir da-bartinio lietuvių komunis-tų stabuko V. Kapsuko žmona! Pats V. Kapsu-kas išvengė kulkos į pa-kaušį tik dėl to, kad "su-skubo" mirti pora savai-čių prieš suėmimą!

Tą baisų laikotarpį V. Kadziulis laimingai iš-tūpėjo ž. Geležinkelio Instituto sienų. Ten jis buvo paprastas studen-tas, mažas ir neižiūri-mas.

Antrojo pasaulinio ka-ro metu čekistų veikla la-bai suaktyvėjo. Galima galvoti, kad ir V. Kadziulis per tą laikotarpį buvo "aktyvus" čekistas. Juo labiau, kad jo oficia-lioje biografijoje tas pe-riodas nefiguruoja. Tai yra "valstybinė paslap-tis".

Po karo V. Kadziulis

JŲSŲ DIDESNIAM PATOGUMUI MŪSŲ VISŲ APYLINKIŲ BANKO ĮSTAIGOS ATIDARYTOS ŠEŠTADIENIAIS NUO 9:30 V. RYTO IKI 12:30 V. P. P.

Nedėkite savo pinigų ten kur yra kandys!

Kiekvienos dienos reikalai gali praėsti skyles piniguose, kurinos jūs mėginate sutaupyti. Padėkite juos į reguliarią taupymo sąskaitą pas mus, jūs galėsite juos paimti kada tik bus reikalinga. Kiekvienas sutaupytas doleris renka procentus vietoj dulkių. Jeigu jūsų taupymo planas pramato pinigus, kurie gali būti nejudinami kurį laiką, mes turime eilę kitų geriau mokančių planų, apie ką jūs turėtumėte žinoti. Ir kai jūs kalbėsime su mumis atrasite kaip jūsų taupymo sąskaita gali duoti jums nemokamą čekių sąskaitos patarnavimą.

Atraskite
Society
NATIONAL
BANK OF CLEVELAND
MEMBER F.D.I.C.

A
Society
CORPORATION BANK
Society Corporation assets
exceed 1.3 billion dollars

PRASTI VĖJAI SIAUČIA CICEROJE

Nuo pat ankstyvo pa-vasario pasigirdavo vie-na kita žinutė apie Cice-ro lituanistinę mokyklą ir L.B. apylinkės veiklą. Jau paskutiniam L.B. Vi-durio Vakarų apygardos atstovų suvažiavime ci-ceriškės apylinkės atsto-vai išsiskyrė iš viso su-važiavimo dalyvių ir ban-dė diktuoti savo valią. Toliau gyvenantiems ir nežinantiems visų vietos gyvenimo užkulisų, toks ciceriškų elgesys pali-ko nekokią įspūdį. Suvažia-vime iškilo klausimas dėl organizuojamos vai-kų ekskursijos į pionie-rių stovyklą Lietuvoje. Į šį paklausimą trumpai ir piktai atsakė Cicero apy-linkės pirm. V. Zalato-rius, kad apylinkės val-dyba tokios ekskursijos neorganizuoja ir nieko apie ją nežino. Tačiau, 1972 m. rugpjūčio 3 d. Naujienose buvo paskelb-ta žinutė, kad vaikų eks-kursija į pionierių sto-

vyklą Lietuvoje įvyko ir viena iš palydovių buvo Zalatorienė, LB apylin-kės ir tėvų komiteto pir-mininko žmona. Taigi, ar pirmininkas V. Zala-torius nieko nežinojo apie žmonos organizuo-jamą ekskursiją?!

Toje pat žinutėje bu-vo pažymėta, kad V. Za-latorius už parankės pa-ėmęs Maskvos atstovą Juškį aplankė Sovietų S-gos meno parodą, pike-tuojamą LB-nės Vidurio Vakarų apygardos, ku-rios sekretoriumi yra pats V. Zalatorius.

Jau praėjo bemaž du mėnesiai nuo tos žinios paskelbimo, bet neteko skaityti nei atšaukimo, nei pasiaiškinimo. Čia yra įvelta ir Vidurio V. apygardos valdyba, bet ta taip pat tyli. Vadinasi faktai yra tikri.

Kaip žinome iš spau-dos, vaikų ekskursijos reikalu, atsišaukimą į tė-vus išleido ALTa ir Ci-cero lietuvių parapijos kunigai, bet ne visi iš to padarė tinkamas išva-das.

Artėjant mokslo me-tams, parapijos kunigai ir vėl kreipėsi į tėvus prašydami išrinkti tokį komitetą bei mokyklos ve-dėją su mokytojais, kad būtų priimtinas parapi-jos vadovybei ir jų veika nesikirstų suparapi-jos paskirtimi. Buvo iš-rinktas naujas tėvų komi-tetas ir paskirtas naujas mokyklos vedėjas su ke-liais mokytojais. Tačiau V. Zalatorius bandė pra-vesti atsineštą rezoliuci-ją, smerkiančią parapi-

Grupė vasarotojų iš Clevelando, Chicagos ir Kanados, gražioje A. ir V. Tomkų vasarvietėje Floridoje. Iš kairės: Jonas ir Irena Kapčiai, Albina Tomkienė, Jonas Leonikas, Ona Stanaitienė, Paulina Leonikienė, Pronsus, Vytautas Tomkus, Veronika ir Antanas Garmai ir Stefanija Garlienė. Tuo metu atostogavo ir kiti kurių nėra nuotraukoje, būtent Vladas Bacevičius, Sofija ir Adomas Jankauskai, Jonas Vaičiūs, Sofija Praninskienė, R. Matienė ir E. Žagarskienė.

J. Carlos nuotrūka

jos vadovus ir reikalau-jančią gražinti senąjį mo-kyklos vedėją J. Kreivė-ną. Iš visų susirinkimo dalyvių rezoliucija tegavo tik du balsus -- abu Zalatorių. Mokyklos mo-ralinis ir materialinis rūpintojas turėtų būti LB apylinkės valdyba. Bet šiuo atveju apylinkės pirmininkas, būdamas ir tėvų k-to pirmininku LB-nei tenkančios pareigos neatliko. Vieton tarpi-ninkauti tarp tėvų k-to ir parapijos vadovų ir paša-linti susidariusią įtampą, išėjo ir prieš parapi-ją ir prieš lituanistinės mokyklos interesus. V. Zalatorius ir net visa jo vadovaujama apylinkės valdyba, jei pritarė jo veiksams, susikom-promitavo prieš visą Ci-cero lietuvių visuomenę ir tuč tuojau turi pasi-

traukti. Vidurio Vakarų apygardos valdyba turėtų viešai pasiaiškinti dėl jos sekretoriaus V. Zala-toriaus veiklos ir pada-ryti reikiamas išvadas. Mano nuomone, Zala-torių padarytiėjimai Ci-ceroje liečia ne tik Ci-cero apylinkę ir Vidurio Va-

karų (Chicagos) apygar-dą, bet taip pat ir visą vyriausią L.B. vadovybę. Reikia šiuo klausimu iš-samesnės informacijos ir rimto pasisakymo Lie-tuvių B-nės vyriausių or-ganų.

A. Malaiška

ŽIEMOS EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

KAINA TIK \$619.00.

ISVYKSTA IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

1972 M. GRUODŽIO 21 DIENĄ

GRUPĖJE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS. NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway

South Boston, Massachusetts 02127

Tel. 617-268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

DIDELĖ DAINOS MENO ŠVENTĖ CLEVELANDE

Kaip jau iš parengimų kalendoriaus matome, š. m. spalio mėn. 14 d. (šeštadienį), Nauj. parap. salėj Liet.

Stasys Baras

Dana Stankaitytė

Bendruomenės Ohio Apygardos valdyba, talkininkaujant Clevelando apylinkėi, ruošia iškiliųjų Chica-

Aldona Stempužienė

gos Lietuvių Operos solistų — D. Stankaitytės, A. Stempužienės, S. Baro ir J. Vaznelio koncertą. Akomponuos muz. Vasaitis. Programoje operų arijos, duetai, trio ir t.t.

Jonas Vaznelis

Tat bus, galima drąsiai tvirtinti, vienas žymiausių lietuviškų kultūrinių įvykių šiais metais mūsų mieste. Keturi solistai viename koncerte! Tikra staigmena! Išgirsime daug gražiausių

operų (žinoma, jų tarpe ir mūsų lietuviškųjų) arijų.

Ruošiant vien operų arijų programą ir paliekant kitam kartui lietuviškųjų bei liaudies dainų repertuarą, matyt, siekta tam tikro, sakykime, naujumo, nekartojant išsigalėjusių tradicijos, būtinai duoti pirmojo koncerto daly lietuviškas dainas, o antroji — arijas iš operų. Mėgstu ir branginu lietuviškas kompozitorių sukurtas bei harmonizuotas liaudies dainas (ir kas gi jų nemėgsta?), bet kartais susidaro įspūdis, kad ta mūsų mieloji lietuviška daina jau tokia kukli, kai palygini ją su kokia nors garsia operos arija, kur solistas turi progos pasireikšti visoj savo diapozono platybėje ir artisto didybėje. Tat išskyrimas šių dviejų žanrų, berods, bus palankiai priimta naujovė.

Argi dar reikia rašyti apie solistus? Visi juos pažįstame, daug kartų turėjome progų gerėtis ir džiaugtis jų dainomis. Jų vardai jau daug pasako. Tat nebelinkniuosieme šį kartą jų talentų, jų pajėgumo ir pelnytų garbės laurų. Tik ateisime ir dar kartą išgyvenime reto malonumo ir džiaugsmo meno šventę.

Lauktina, kad Nauj. parapijos salė bus pilnutėlė. Rengėjai, taip pat rūpinasi, kad po koncerto programos būtų gera proga susitikti, pasišmonėti, pasisvečiuoti ir pasivaikinti. Tat bus buftas su skanios kulinarijos prašmatnybėmis ir neišvengiamas tokiom progom atsisavinimo baras.

Yra gera idėja užsisakyti bilietus iš anksto, nes gali pritrukti vietų riboto talpumo salėje. Bilietų kainos: 6, 5, 4, 3 dol. Pensininkams ir studentams — po 2 dol. Bilietų platintojai — K. Žiedonis (tel. 944-8979), J. Malskis (tel. 486-9165), G. Kudukienė (tel. 486-5865) ir R. Tatarūnienė (telef. 531-5924).

XXI-SIOS ŽAIBO VARŽYBOS

Rugsėjo 9 d. Clevelande įvyko 21-sios LSK žaibo kvietinės lengvosios atletikos rungtynės, kuriose dalyvavo 62 sportininkai. Be žaibo narių varžybose dar dalyvavo būrelis Toronto Aušros ir Clevelando ukrainiečių lengvatelių.

Rungtynės vyko puikiam Cuyahoga Community College stadione.

Neblogų pasekmių buvo atsiekta moterų ir mergaičių C (12-13 m.) klasėse, tuo tarpu kai kitose grupėse pasekmės buvo vidutinės.

Moterų klasėje Rita Čyvaitė, prabėgo 80 m. kliūtinį per 11.7 sek. pasiekdama naują š. A. Lietuvių rekordą. Tai buvo geriausia varžybų pasekmė. R. Čyvaitė dar dalyvavo šuolyje į aukštį, peršokdama 4'-11" (1.50 m.), ir 100 m. prabėgusi 12.8 sek.

Mergaičių C (12-13 m.) klasėje, žaibietė Rūta Maželytė pasiekė naują š. A. lietuvių rekordą 200 m. bėgime, prabėgusi per 28.3 sek. Senas rekordas buvo 28.5 sek., pasiektas jos pačios šiais metais ir žaibietės Daivos Marcinkevičiūtės 1971 m. Ji taipogi pagerino 100 m. bėgimo rekordą prabėgusi per 13.3 sek. Senas rekordas buvo 13.5 sek. pasiektas E. Vaivadaitės (ž.) 1968 m.

Šioje klasėje dar gerai pasirodė žaibietė Rūta Motiejūnaitė, prabėgusi 100 m. per 13.5 sek. ir 200 m. per 28.8 sek. Taipogi pažymėtina kliūtininkė Lina Radžiūnaitė (Aušra), visapusiška Kristina Rociūnaitė (žaibas) ir vidutinių nuotolių bėgikė Dalia Miškinytė (žaibas).

Mergaičių B (14-15 m.) klasėje neblogai pasirodė rutulio stūmikės — A. Greičiūnaitė (Aušra) ir J. Gužauskaitė (žaibas). Šioje klasėje LSK žaibo narė, latvaitė Mara Ausebachs nusviedė ietį 120'-9" (36.85 m.) kas yra naujas š. A. Pabaltiečių rekordas.

Jaunių A (16-18 m.) klasėje ryškiau pasireiškė Toronto Aušros šuolininkai A. Grigonis, R. Stanevičius ir V. Radžiūnas. Neblogus sprinterio duomenis turi žaibietis A. Žilius.

Jaunių B klasėje ryškiai išsiskyrė šuolininkas A. Janušauskas (Aušra). Gerą pažangą daro visapusiškas V. Kijauskas (žaibas).

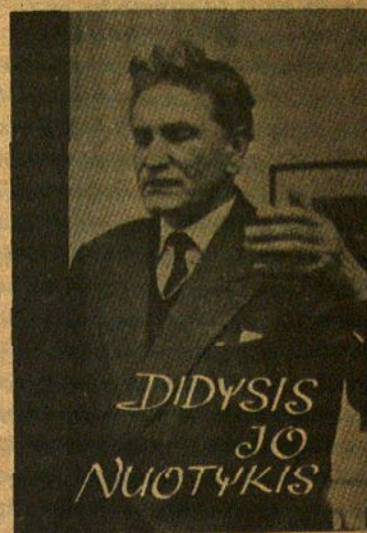
Gana skaitlingai dalyvavo jauniausios berniukų prieauglio klasės. Ypatingai buvo džiugu matyti berniukų D (žemiau 10 m.) klasę, kuri laidoja prieauglį ateičiai. Žemesnėse prieauglio klasėse daugumoje buvo pradžiai. Iš visų aiškiai išsiskyrė berniukų D (10-11 m.) klasės sportininkas Pranas Gutauskas (Aušra) pasiglemžęs net 4 pirmas vietas.

Mergaičių D ir E klasėse dalyvių buvo labai mažai. Tenka susirūpinti mergaičių prieaugliu.

Varžybos buvo pravestos pusėtinai sklandžiai, prie ko bene daugiausia prisidėjo rungtynių sekretorės Vidos Čyvaitės apsukrumas. Malonu buvo matyti skaitlingus pagelbininkus iš tėvų.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

NAUJOS KNYGOS

• **DIDYSIS JO NUOTYKIS.** Prof. J. Eretas tarnyboje Lietuvai. Parašė: St. Šalkauskis, A. Skrupskelienė, A. Šešplaukis, J. Brazaitis, O. Labanauskaitė, A. Liuima ir St. Yla. Bendradarbiavo: A. Avižonienė, J. Botyrius, F. Breimeris, V. Dabušis, Z. Ivinskis, J. Kavalūnas, Ig. Malėnas, A. Masionis, A. Mažiulis, Sesuo M. Palmira, Pr. Razminas, St. Rudys, C. Surdokas, Spaudai paruošė J. Brazaitis. Techninis sutvarkymas P. Jurkaus. Išleido prof. J. Ereto bičiuliai. Knygos administrat. kun. V. Dabušis, 147 Montgomery Pl., Peterson, N. J. 07501. Spaudė Pranciškonų spaustuvė, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Tiražas 1000 egz. Kaina \$5.00. Knyga 288 psl.

• **Gen. Raštikio atsiminimų** 3-čias tomas atiduotas rišklon. Knyga pasirodys lapkričio pradžioje. Leidžia Akademinės Skautijos Leidykla. Daugiau žinių atskiram skelbime.

10-OJI IR PASKUTINĖ 1972 METŲ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ !!!

1972 METAIS WALTER RAS-RASČIAUSKAS NUVEŽĖ NET 9 EKSKURSIJAS Į LIETUVĄ; VISOS BUVO PILNOS. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ LAIKU RUOŠIAMA DAR VIENA KELIONĖ. NORINTIEJI PRALEISTI METŲ ŠVENTES SU ARTIMAISIAIS LIETUVOJE, SKUBĖKITE REGISTRUOTIS — YRA TIK KELIOS LAISVOS VIETOS. PATOGI DATA STUDENTAMS, MOKYTOJAMS, PROFESORIAMS.

IŠVYKSTA GRUODŽIO MĖN. 21 DIENĄ — GRĮŽTA SAUSIO MĖN. 4 DIENĄ (14 dienų).

11 DIENŲ PRALEIDŽIA LIETUVOJE.

KAINA: NUO NEW YORKO — \$660.00
NUO CHICAGOS — \$760.00

Taip pat paruošiamie kvietimus giminėms atvykti į Ameriką. Dabar pats laikas pradėti rūpintis iškviatimu 1973 metų vasarai.

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
TELEFONAS (312) 238-9787

PAAISKINIMAS VISUOMENEI DĖL PODAROGIFTS, INC.

Mes esame VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri yra išskirtinai įgaliota VNESHPOSYLTORGO priimti ir siųsti DOVANŲ-užsakymus giminėms Lietuvoje ir U.S.S.R.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri siunčia DOVANŲ-užsakymus į VNESHPOSYLTORGĄ be jokių tarpininkų, bankų etc.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri priima užsakymus PREFERENTIAD ROUBLE CERTIFICATES — SPECIALIOS PIRMINYBĖS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAMS ir pristato šituos užsakymus tiesioginiai per VNESHPOSYLTORGĄ, aukštos kokybės prekės gaunamos specialiose VNESHPOSYLTORGO krautuvėse ir prekių sandėliuose daugelyje dideliuose miestuose Lietuvoje ir U.S.S.R.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje VNESHPOSYLTORGO autorizuota priimti užsakymus BUTAMS.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri gauna VNESHPOSYLTORGO paskyrimą AUTOMOBILIŲ specialiomis dolerių kainomis.

Šiuo metu mes turime keletą automobilių parduodamų tučtuojau. Šie modeliai:

ZHIGULI-VAZ 201 — \$3214.00; MOSKVICH 412 IZH — \$3155.00;
MOSKVICH 408 IE — \$3033.00; ZOPOROZHETS ZAZ 968 — \$2026.00
jeigu nebus anksčiau parduoti

Kas pirmas ateina — bus pirmas patarnaujamas!

Klijentų patogumui užsakymus galite paduoti bet kuriai prie mūsų prisijungusiai firmai:

Cosmos Parcels Express Co., 488 Madison Ave., New York, 10022
Package Express & Travel Agency, 1776 B'way, New York, N. Y. 10019
Globe Parcel Service, Inc. 723 Walnut St., Phila, Pa. 19106

arba tiesioginiai į mūsų vyriausią įstaigą:

PODAROGIFTS, Inc.

240 FIFTH AVENUE (tarp 27 ir 28 g-vės), NEW YORK, N. Y. 10001
TEL.: (212) 685-4537

Būkite tikri, kad paduotumėt savo užsakymus tinkamai autorizuotai firmai.

PASKUBĖKITE MUMS DUOTI SAVO DOVANŲ UŽSAKYMUS

KALĖDOMS DABAR

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ ATKSTĖ PASIŠTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

AUTOMATIC PRESS OPERATORS

Complete benefit package. Including hospitalization, paid vacation and holidays.

Cuyahoga Stamping Company

11700 Harvard
Cleveland, Ohio

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **GRANDINĖLĖS** Europos kelionės vakaras spalvotose skaidrėse ir nuotraukose įvyksta šį šeštadienį, rugsėjo 30, šv. Jurgio parapijos salėje. Šimtai nuotraukų, dar daugiau spalvotų skaidrių padės kiekvienam svečiui sekti Grandinėlės žingsnius Europoj. Grupės nariai nupasakos nuotakas ir nuotykius scenose, šokių aikštėse, miestų rotušėse ir audiencijų salėse. Programos pradžia:

7 val. vakaro — nuotraukų apžiūrėjimas ir kokteiliai;

7:30 val. vakaro — spalvotos skaidrės, lietuvių ir kitataučių sveikinimai Grandinėlei, Popiežiaus žodis;

8:45 val. vakaro — gera orkestro muzika, šokiai, žaidimai, puikus vaišių stalas su įvairiais gėrimais.

Laukiami visi. Jaunimui — 1 dol., vyresniems — 2 dol.

Programos metu 50 Grandinėlės nuotraukų (8x10) laimės keliu bus išdalinta vakaro dalyviams.

Tėvų Komitetas

• **Kar. A. Juozapavičiaus** šauliai Clevelande, gavę iš lietuvių geradarių auką, užsakė leidžiamą lietuvių enciklopediją anglų kalba. Kad suteikus daugiau žinių apie Lietuvą Amerikos mokslo įstaigoms ir studentams, nutarta Enciklopedia Lituanica paaukoti Universitetui.

Žinodami enciklopedijos leidimo finansinius sunkumus ir nedatekius, už leidžiamą enciklopediją 90 dolerių sumokėta iš anksto. Enciklopedia Lituanica 2 tomai enciklopedijos jau išėjo, kiti 4 tomai pasirodys vėliau.

IX-SIOS LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ VARŽYBOS

Šeštadienį, spalio 7 d., 2:30 val., Cuyahoga Community College stadione, 2900 Community College Ave., įvyks 9-sios tradicinės Clevelando Lituanistinių mokyklų lengvosios atletikos varžybos.

Varžybos vyks berniukams ir mergaitėms šiose klasėse: B (14-15 m.), C (12-13 m.), D (10-11 m.) ir E (žemiau 10 m.).

Dalyvauti kviečiami visi lituanistinių mokyklų vaikai. Šios varžybos yra masinio pobūdžio ir jokie ypatingi pasiruošimai nereikalingi.

Varžybose gali dalyvauti ir lit. mokyklas nelankantieji vaikai, tačiau jie negalės kvalifikuotis užimti vietos bei gauti atžymėjimus, skirtus lit. mokyklų mokiniams.

Kartu vyks ir Lake Erie A.A.U. 1972 m. moterų trikovos pirmenybės, kuriose dalyvaus ir keletą žaibo lengvatlečių su Rita Čyvai-

GEORGE V. VOINOVICH, Cuyahogos apskrities kontrolierius, didelis lietuvių bičiulis, prie savo įstaigos rūmų.
L. J. Walczak nuotrauka

REMKIME LIETUVIŲ BIČIULĮ GEORGE V. VOINOVICH Dalyvaukime jo pagerbime

Cuyahogos apskr. kontrolierių George V. Voinovich greičiausiai esate matę televizijoje, aiškinantį savo įstaigos kurią nors funkciją ar mokesčių problemas. Pastaruoju metu jis dažnai minimas spaudos pirmuosiuose puslapiuose ypatingai dėl to, kad nuo praėjusių metų lapkričio mėnesio apskrities kontrolieriaus įstaigoje yra padaręs žymių ir progresyvių pakeitimų.

Nors Clevelando lietuviai Geo. Voinovich asmeniškai sutinka įvairiomis progomis, tačiau šio 36 metų amžiaus apskrities pareigūno biografiniai bruožai ne visiems yra žinomi. O susipažinti įdomu, nes ateities spėliotojai teigia George

te priekyje.

Treniruotės vyks šį šeštadienį, rugsėjo 30 d., 3 val. p. p., antradienį, spalio 3 d., 6 val. vak. ir ketvirtadienį, spalio 5 d., 6 val. vak. — St. Joseph High School stadione.

Varžybas ruošia šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos Tėvų Komitetas. Dėl smulkesnių informacijų, reikalui esant prašome kreiptis į Džinarą Kijį, telef.: 531-8429.

Voinovich esant potencialia politikos figūra.

Voinovich yra gimęs Clevelande ir pakrikštytas šv. Vardo (Holy Name) katalikų bažnyčioje. Jis baigė Collinwoodo aukštesniąją mokyklą ir Ohio universitete gavo bakalaurą laipsnį visuomenės mokslų srityje, taip pat trejus metus studijavo rusų kalbą ir literatūrą. Vėliau Ohio valstybiniame universitete įgijo teisės mokslų doktoratą.

Gyvenimas etninėje aplinkoje

Voinovich tėvas yra serbas. Jis taip pat gimė ir augo Clevelande. Žinomas architektas, suprojektavęs daug Clevelando pastatų ir bažnyčių. Motina yra slovenė. Senelis Victor Bernot buvo vienas pirmųjų Collinwoodo rajono gyventojų, o senelė buvo Kroatų moterų lygos pirmininkė. Jaunasis — George Voinovich yra vedęs, augina du sūnus ir dvi dukreles. Skaitytojui, gal būt, bus įdomu, kad Voinovich brolis Povilas, kuris yra architektas, yra vedęs televizijos garsenybės Mike Douglas dukterį.

Geo. Voinovich, užaugęs savo tėvų etninėje aplinkoje, visada domėjosi ir rėmė

tautybių veiklą. 1967 metais Ohio valstybės fraternalinių draugijų kongresas pagerbė jį už ypatingą pagalbą visų tautybių susivienijimams. Jis aktyviai dalyvavo Clevelando valstybinio universiteto surengtoje etninių problemų konferencijoje, ragino JAV Kongresą priimti Etninių studijų įstatymą. Voinovich yra griežtas kovotojas prieš komunizmą ir pavergtųjų tautų bičiulis. Prisimintinas jo įspūdingas žodis, pasakytas Clevelande ALTO rengtos genocido parodos atidarymo proga.

Profesinis ir politinis prasišverimas

Atidaręs advokatūros įstaigą, Voinovich buvo paskirtas Ohio valstybės prokuroro asistentu. Netrukus susidomėjo ir politika. 1966 m. išrenkamas atstovu į Ohio valstybės seimelį. Išrenkamas dar kartą šioms pareigoms 1968 m. ir 1970 m. Ohio valstybės seimelyje jis suredagavo ir pravedė 65 įstatymus. Nors ir būdamas respublikonas, Voinovich už savo pavyzdinę darbą laimėjo Clevelando darbo federacijos, plieno ir automobilių darbininkų unijų endormentus.

Kiwanis organizacija Voinovich išskyrė ir pagerbė už ypatingus nuopelnus besirūpinant valstybės gamtos turtų ir vandens apsauga. Clevelando Jaycees organizacija ketverius metus iš eilės išrinko Voinovich kaip labiausiai pasižymėjusį jauną veikėją. Šiais metais jam teko Cuyahogos apskrities protiniai nesveikų vaikų ir suaugusiųjų globos draugijos žymuo už ypatingus darbus padėti nukriaustiesiems.

Pabūvęs vos aštuonerius mėnesius apskrities kontrolierium, Voinovich išaiškino Karių globos komisijos (Soldiers Relief Commission) sukybes, kur buvo nelegaliai pasisavinta apie \$100,000 ir tuo būdu nukriausti pašalpos reikalingi karo veteranai. Suorganizavo komisiją ir paruošė projektą, kaip sujungti visų apskrities įstaigų sąskaitybą į automatizuotą kompiuterių sistemą. Šis projektas septynerių metų laikotarpyje apskričiai sutaupys \$2,700,000. Pravedė Homestead akto pakeitimą, pagal kurį visi pensininkai, turį savo namus, gali gauti tam tikrą mokesčių sumažinimą.

"Žmonės yra perkrauti mokesčiais, ir mano pareiga yra juos atstovauti ir ginti žmonių interesus, kai svarstomi mokesčių įstatymai. Aš tai esu pažadėjęs, priimdamas šias pareigas, ir visada ir visur saugosiu, kad mokesčių mokėtojo doleris būtų taupiai ir teisingai naudojamas", pareiškė apskrities kontrolierius (County Auditor) George V. Voinovich.

Sekmadienį, spalio 1, 3 val. p. p. jam rengiamas pagerbimas Lenkų Moterų salėje, 7526 Broadway. Tautybių šokių grupės ir orkestrai atliks programą. Šioje popietėje kviečiami gausiai atsilankyti ir lietuviai — susipažinti ir paremti jauną, etniškai orientuotą, sąžiningą ir potencialų apskrities pareigūną — George Voinovich.

J. Stempužis

• **Danutė Gineitytė**, dr. Romualdo ir Jadvygos Gineičių duktė, rugsėjo 9 d. Daytonė susituokė su Thomas W. Empric. Vestuvių vaišėse dalyvavo apie 250 svečių. Jaunieji ketina apsigyventi Detroit, kur inž. Thomas W. Empric turi gavytes darbą.

HOUSE FOR SALE

Open Sunday 1-4

17200 Dorchester off Neff Rd. Brick bungalow, 2 bedrooms down, 2 ups. Basement. 2 car garage, Lake front.

Neff Rd. 6-6-4. Near Our Lady. Excellent condition. Open to offer.

Beverly Hills, Euclid, Ohio 2 bedrooms bungalow. Fruit trees. Like new.

GEORGE KNAUS
Real Estate
481-9300

(74-75)

MACHINE REPAIRMAN

Must be skilled in light to medium machine repair and have knowledge of hydraulics and pneumatic equipment second shift.

Standard Products Co.

2130 West 110 St.
Cleveland, Ohio

An Equal Opportunity Employer (72-75)

STRUCTURAL STEEL FITTERS

EXPERIENCED

Steady work for qualified men. Excellent company paid fringe benefits.

KILROY

STRUCTURAL STEEL CO.

8500 Union Ave.
Cleveland, Ohio
216-883-3000

(75-81)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

For all services and all shifts good starting salary. Plus differential for evening & night duties. Liberal personnel policies and fringe benefits. Plus one meal on duty.

Apply call or write to —
Administrator
DECKERVILLE COMMUNITY HOSPITAL
3559 Pine St.
Deckerville, Mich. 48427
313-376-3775 (74-80)

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais** kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

Vienas iš pranešimų serijos mūsų klientams

Ar jūs būsite pagautas viduryje?

Vienoje pusėje yra augas pareikalavimas elektros jėgos.

Kitoje pusėje yra žmonės, kurie stato klausimą dėl to reikalingumo ir mėgina užblokuoti naują gaminimo pajėgumą. Tie žmonės susirūpinę dėl oro užteršimo. Mes dalinamės jų rūpesčiu... taip kaip ir jūs.

Bet jeigu jų pastangos pasisėktų, jie kirstų šaką ant kurios patys sėdi, kadangi elektra suteikia jėgą kovai su oro teršimu! Ir jie galėtų palikti jus bejėgiais — pagautais pačiame viduryje, su galimybe, kad jūsų elektra būtų racionuota, ar jūsų darbas panaikintas (žmonės negali operuoti be elektros!)

Mes norime, kad jūs žinotumėte, kad mes darome viską ką mes galime, kad to išvengus.

Ant kitos gi rankos mes ruošiamė naują gaminamąjį pajėgumą galintį patenkinti reikalavimą abiejų mūsų augančio žmonių skaičiaus ir šios apylinkės didėjančias pastangas pagerinti aplinką.

Ant kitos gi rankos, mes esame įsipareigoję intensyviai penkių metų aplinkos programa mūsų miestui.

Mes turime 4,972 labai asmenines priežastis užsitikrinimui, kad Northeast Ohio pagerins savo aplinką, bet niekada nebus užkluptas su jėgos trūkumu.

Matote, mes turime tiek daug tarnautojų... ir mes čia taip pat gyvename.

The ILLUMINATING Company

GROPP for CONGRESS

Elect this experienced, trained, qualified man to represent YOU in the 22nd DISTRICT

SERVICE... IN THE BOLTON TRADITION

GROPP for CONGRESS Committee
Honorable Frances P. Bolton, Chairman
325 Mayfield Bldg., Clevel. Hts., O. 44118

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ZUVO S. ŠERKŠNAS

Sigitas Šerkšnas, 35 metų amž., gyvenęs 74 Janet Dr., East Hartford, Conn. tra-giškai žuvo rugsėjo 23 d. naktį, kai jo valdomas dvi-motoris lėktuvas nukrito Newark International aero-drome.

Giliam nuliūdime paliko žmoną Kristiną Raščiu-tę Šerkšniene; motiną Elžbi-tą Šerkšniene Simonaitienę, seserį Marytę Heslin, bro-lį Antaną Anatolijų Šerkšną ir du mažus sūnelius, Pau-lių ir Antaną bei kitus gi-mines, daug pažįstamų, draugų ir visą Hartfordo bendruomenę.

• **Dr. Stepas J. Matas**, dienos pirmininkas Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavime, kuris įvyks spalio 7, 8 ir 9 dienomis, Washing-tone, D. C. Gimęs 1933 m. Guragiuose, dr. Matas lankė Case Technologijos Institutą, kur jis įsigijo B. S. (1954), M. S. (1957) ir daktaro (1960) laipsnius.

Specialiuose žurnaluose yra paskelbęs eilę moksi-

nių studijų, skaitęs paskai-tų inžinierių kongresuose ir dalyvavęs mokslininkų su-važiavimuose JAV, Angli-joje, Vokietijoje, Prancūzi-joje ir Italijoje. Dr. Matas yra pasižymėjęs medžiagų srityje, yra išradęs 50% atsparesnį šarvą kariniams pritaikymams ir porą rūšių plieno, kuris patobulina du-jų vamzdžių, lėktuvų bei automobilių struktūrinį at-sparumą.

Šiuo metu vadovauja Re-public Steel Corp. Research Centro naujų lydinų išra-dimams, pagerinimams, ir jų pritaikinimui pramonėje. Dr. Matas yra aktyvus lie-tuvių veikloje. Buvęs ALIAS C. V-bos pirminin-kas, Lietuvių Skautų Są-jungos Tarybos ir Akade-mikų Skautų Sąjungos C. V-bos pirmininku. Šiuo me-tu jis eina JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos Pre zidiumo vicepirmininko pa-reigas.

CHICAGO

"LIETUVĖ MOTERIS CHICAGOJE"

Sekmadienio popiečių cik-las "Lietuvė moteris Chica-goje" pradedamas spalio 8 d., 4 v. p. p. Tautiniuose Lietuvių Namuose, prista-tant Juzę Daužvardienę, Lietuvos garbės konsulę.

Popiečiai organizuojami Lietuvių Moterų Federaci-jos Chicago Klubu ir Lie-tuvių Tautinių Namų.

Lietuvių visuomenė ma-loniai kviečiama šioje ir ki-tose popietėse dalyvauti.

• **Gen. prof. Stasiui Dir-mantui** š. m. lapkričio mėn. 2 d. sueina 85 metai am-žiaus. Įvertinant jo didžius nuopelnus mūsų tautai ir valstybei, imtasi žygių šia proga jam surengti plates-nio masto pagerbtuves. Su-

KORP! NEO-LITHUANIA 50 METŲ SUKAKTIES IŠVAKARĖSE

Šiais, Jaunimo Metais, lapkričio mėn. 11 d. suei-na lygiai 50 metų nuo įsi-steigimo Kauno Univer-sitete lietuvių studentų tautininkų Korp! Neo-Li-thuania.

Anais laikais universi-tete akademiniis jauni-mas ne tik siekė mokslo bet taip pat gyvai reiškė-si ir tarpusavio bendra-darbiavime. Universi-tete steigėsi draugijos, sąjungos ir įvairūs rate-liai. Besisteigiančių or-ganizacijų tarpe, atsirado lietuvių studentų, ku-rie pasigedo naujos lie-tuviškos organizacijos, kuri, kaip V. Gustainis aptarė: "... būtų savai-minga ir savo dvasia bei siekais tiktų atgimusios

darytas pagerbtuvių rengi-mo komitetas iš šių organi-zacijų atstovų: Liet. Profe-sorių d-jos, L.V.S. "Ramo-vė", Liet. Didž. Kun. Biru-tės d-jos, Liet. Kariuomenės Kūrėjų - Savanorių s-gos, Liet. Šaulių s-gos, Liet. Is-torikų d-jos ir Liet. Inžinie-rių d-jos.

Pagerbtuvės įvyks 1972 m. lapkričio mėn. 3 d., penk-tadienį, Lietuvių Tautiniuo-se Namuose, Chicagoje.

Programoje numatyta akademijs su menine dali-mi ir vakariene.

• **Lucija Gražvydė Pode-rytė**, baigusi Namų Ekono-mijos (Home Economics) mokslus, ši rudenį gavo ma-gistrės laipsnį (M.S.), Northern Illinois Universi-tete. Naujos magistrės pa-rašyta tezė — "Lithuanian National and Folk Cos-tumes: Reflection of a So-cial Inheritance". Pasirink-ta lietuviška tema yra nau-jas įnašas į Amerikos moks-linę literatūrą.

• **Valdas Adamkus**, EPA 5 distrikto viceadministra-torius, su Amerikos delega-cija lankėsi ilgoje kelionėje po Sovietų Sąjungą. Spalio 15 d., 3 val. po pietų Jau-nimo Centro naujose kavi-nės patalpose padarys pra-nešimą iš šios kelionės.

• **Cicero Lietuvių Res-publikonų Lyga** šaukia ben-drą narių susirinkimą š. m. spalio 1 dieną, 3 val. p. p. Cicero Respublikonų būsti-nė, 5146 W. Cermak Rd. Visi nariai ir svečiai kvie-čiami dalyvauti. Šiame priešrinkiniame laikotarpyje pademonstruokime mūsų lietuvių tautinės grupės so-lidarumą ir dėmesį Ameri-kos politiniam gyvenimui. Dalyvaus eilė svečių ame-rikiečių. Dalyvaukime ir mes.

• **Dr. Ferdinandas Kau-nas** paskirtas Cicero miesto sveikatos komisijonierium (Town of Cicero Health Commissioner). Sveikiname ir linkime sėkmės naujose pareigose.

• **Kongresmanas Edward Derwinski** dalyvaus Le-monto Lietuvių Respubliko-nų Lygos ruošiamam lauko susirinkime, spalio 8 dieną, 2 val. p. p. Dr. Juozo Brie-džio sodyboje, Lemonte. Kongr. Derwinski yra mums visiems labai gerai žinomas kaip mūsų reikalų nuolatinis gynėjas. Pagerb-kime savo atsilankimui. Da-lyvaus eilė ir kitų svečių. Susirinkimo pirmininkas dr. Juozas Briedis. Prašome va-žiuoti archer gatve iki Bell Road, sukti į kairę iki 113 gatvės ir sukti į kairę, gat-vės gale dr. J. Briedžio so-dyba.

tautos gyvenimui, būtų grynai lietuviškoje dir-voje išaugusių vienetų, jungiančių jaunąją lietu-viškąją inteligentią". Šių minčių vedami, Kau-no Universiteto studentai 1922 m. lapkričio m. 11 d. įkūrė pirmą lietuvių stu-dentų tautininkų Korp! Neo-Lithuania, kuri šiais metais švenčia 50 metų veiklos sukaktį. Ta sukaktis bus paminėta spaudoje. Taip pat įtu-ri paminėti ir visi Kor-poracijos padaliniai.

Chicagoje Vyr. Valdy-ba su Padalinio valdyba yra sudarę suakadėti rengti komitetą.

Minėjimas susidės iš dviejų dalių: lapkričio 11 d. 7 val. 30 m. Tautinių namų salėje, 6422 So. Kedzie Ave. iškilmingas posėdis, junjorų pakėli-mas, rašytojui R. Spaliui Dirvos novelės 1972 m. premijos įteikimas ir vėliau banketas, grojant Neo-Lithuania orkest-rui. Gi sekmadienį, lap-kričio mėn. 12 d. 10 val. ryto Tėvų Jėzuitų koply-čioje pamaldos. Po jų val-niko padėjimas prie pa-minklo ir kapinėse miru-siųjų lankymas. 3 val. p.p. Tautinių namų salė-jе akademijs. Akademi-ja susidės iš dviejų pas-kaity — vieną skaitys vy-resniosios kartos atsto-vė filisterė Aldona Augus-tinavičienė — "Korpora-cija 1922-1940 m." ir kitą skaitys jaunesniosios kartos atstovas filiste-ris Rimas Stanūšas — "Korporacija išėivijoje — laisvajame pasaulyje". Po paskaitų organi-zacijų sveikinimai.

Visos Chicagoje esan-čios akademinės organi-zacijos prašomos minė-jime dalyvauti su vėlia-vomis. Taip pat būtų mie-la šiame minėjime matyti ir artimesniųjų pada-linių, kaip Detroito, Cle-velando ir kitų atstovus. Jau teko girdėti, kad lapkričio mėn. 25 d. to-kį minėjimą ruošia ma-žas Los Angeles padali-nys energingo pirminin-ko E. Balcerio vadovau-jamas.

Iš 13 korporacijos stei-gėjų šiuo metu laisvajame pasaulyje yra trys: dr. M. Kavolis priklaus-o Chicgos padalinui, Jurgis Dargis — Los An-geles padalinui. Gi Dr. S. Virkutis gyvena tokio-je vietovėje, kur nėra padalinio.

50 metų atskiro žmo-gaus gyvenime yra pusė amžiaus, gi organizaci-jos gana ilgas. Po visų išgyvenimų Korporacija Neo-Lithuania yra gyva ir gaj.

J. Jurevičius

FITTERS

Plate and structural steel fabrications. Ability to read blueprints required.

ALSO

LAYOUT MAN

Ability to make templates. Top rates. Experienced only

ENVIRO-FAB INC.

12540 BEACH DALY

DETROIT, MICHIGAN

313-255-2400

An Equal Opportunity Employer

(74-78)

DETROIT

• **ALT S-gos** Detroito skyrius rugsėjo 16 d. Ma-rijos Sims namuose išrinko naują skyriaus valdybą:

Jonas Švoba — pirminin-kas, Stasys Šimoliūnas — vicepirmininkas, Jonas Gai-žutis — sekretorius, Juozas Lesčinskas — kasininkas ir Albinas Grigaitis — narys. Revizijos komisijon iš-rinkti: Vincas Tamošiūnas, Alfa Gilvydis ir Vincas Šar-ka.

• **LB Detroito lituanisti-nės mokyklos** rengiamame spalio 7 d. Mercy kolegijos patalpose baliuje meninę programą atliks solistė Aldona Stempužienė. Šokiams gros Neolitanų orkestras iš Chicagos. Balių rengia tėvų komitetas. Pas juos gaunami ir bilietai.

• **Jaučio kepimas** Daina-vos stovykloje įvyks spalio 1 d. Jaučio kepimu baigiasi ir didesni susibūrimai gam-toje. Rugsėjo 17 Detroito ir jo apylinkėse buvo labai graži ir šilta diena. Termo-metras rodė 92F. Prie Dai-navos jaunimo stovyklos vartų stovėjo išsiriikiavusi visa eilė automobilių. Ma-tyti sumaišė datą ir per anksti jaučio kepti atvažia-vo.

• **Dievo Apvaizdos baž-nyčios** ir kultūrinio centro statyba jau pradėta. Pasta-tyti geležiniai balkiai ir mūrijamos sienos. Gnutė ir Algis Rudžiai šių statybų fondui baigė įmokėti savo pasižadėjimą 500 dol.

• **Nauji Metai** jau ne už kalnų. Ir nepamatsime kaip jie ateis. Tik lieka klausimas kur juos sutiksi-mė?

Detroito Lietuvių Namų Draugija ir Dariaus ir Gi-rėno klubas ir šiais metais Naujų Metų sutikimą ren-gia Lietuvių Namuose. Su-tikimas, kaip kad sako ren-gėjai, bus labai šaunus ir gražus. Toks, koks dar ne-kuomet nebuvo. Nepraleis-kite progos ir vietas iš ank-sto užsisakykite!

• **Dievo Apvaizdos lietu-vių parapijos** metiniame su-sirinkime rugsėjo 17 d. iš-rinkta nauja parapijos ta-ryba dviems metams: Algis Rugienius, Benediktas Ne-verauskas, Stasys Erlingis, Marie Case-Kasevičienė ir Algis Rudis.

Antriem metam liko: dr. Kęstutis Keblys, Frank Za-gar, Hellen Smailis-Smailie-nė, Jurgis Jurgutis ir Jonas Urbonas.

• **Dievo Apvaizdos para-pijos klebonijos** pastatymas kainavo 67,000 dolerių. Tal-kininkaujant parapijie-čiams, jos pastatymas at-siėjo 5000 dolerių pigiau, negu kad buvo sutarta su kontraktorium Juozu Pana-vu.

A. Grinius.

HAMILTON

• **KLB Krašto Tarybos** suvažiavimas yra šaukia-mas rugsėjo 30 d. Hamilto-ne. Ta pačia proga vakare įvyks koncertas, kurio pro-gamą išpildys Montrelio vyro oktetas. Hamiltonie-čiai ir apylinkių lietuviai prašomi atsilankyti į Jauni-mo Centrą Hamiltone ir pir-mą kartą išgirsti dainuo-jant svečius iš Montrelio. Po koncerto bus linksmi šo-kiai grojant J. Vaičiaus or-kestrui.

• **Abiturientų pagerbimą** rengia šalpos Fondas spalio 21 d. Ta pačia proga kon-certuos Baltijos ansamblis. Lapkričio 19 d. tos pačios organizacijos kviečiamas at-vyksta garsioji Clevelando Grandinė. Koncertui pa-imta Mohawk College salė, kuri talpina virš 1000 klau-

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami prenume-ratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaityto-jai:

P. Mikšys, Juno Beach 6,00
S. Skirmantas, Los Angeles 2,00
J. Senikas, St. Jean 14,00
J. Pauža, Cleveland 2,00
V. Džigas, Omaha 2,00
A. Benas, Euclid 7,00
J. Naujokaitis, Cleveland ... 3,00
V. Bačinskas, Baltimore... 5,00
A. Indreika, Chicago 2,00
L. Kapeckas, Hartford 2,00
J. Adomaitis, La Salle 2,00
R. Vodopalas, Highlnt Hts. 2,00
E. Stepas, Parma 3,00
G. Juškėnas, Cleveland 5,00
M. Knystautas, Danbury ... 5,00
J. Zubrickas, Kankakee... 4,00
G. Alksninis, Maspeth 2,00
Z. Vaitužis, Rockville 2,00
K. Žilėnas, Cicero 2,00
V. Skirmantas, Kenosha ... 2,00
A. Cieminis, Rochester ... 1,00
A. Zatkus, Lawndale 10,00
J. Čibiras, Dayton 3,00
J. Petkūnas, E. Chicago ... 2,00
J. Paknis, Kearny 7,00
J. Yčas, Toronto 2,00
J. Banienė, Bloomfield 2,00
Grandinė, Cleveland 20,00
Č. Rukuiža, Berwyn 7,00
J. Tamošiūnas, Detroit ... 20,00
V.E. Gruodis, Westmount .. 2,00
V. Poderys, Chicago 5,00
G. Volnovich, Cleveland .. 75,00
Lithuanian Village, Cleve. 25,00
L. Dautaras, Cleveland 5,00
B. Norvaišis, Cleveland 2,00

Visiems aukotojams Dir va nuoširdžiai dėkoja.

sytojų. Kadangi tai bus vie-nintelis Grandinės koncer-tas į Hamiltoną laukiama atvykstant Toronto, Niaga-ros pusiasalio, Delhi, Til-sonburgo, Londono ir kt. vietovių lietuvių.

• **Šeimą sukūrė** dr. A. Gailius ir Aldona Babeckie-nė. (kb)

BOSTON

• **"Laisvės Varpo"** lietu-vių radijo valandos ruden-is koncertas įvyks spalio 8 d. Lietuvių Piliečių Klubo III a. auditorijoje. Jo pro-gamą išpildys Birutė ir Ri-mantas Dapsiai — solistai iš Los Angeles. Svečiai so-listai pirmą kartą atliks įdomią arijų ir dainų pro-gamą Bostono scenoje. Vi-si, besirūpinantieji mūsų lietuviško radijo programos išlikimu, gausiai dalyvaui-me tolimų Los Angeles sve-čių-solistų koncerte. Solis-tams akomponuos komp. J. Gaidelis.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

PLATING FOREMAN

Immediate opening for a plating fore-man with experience in nickel and chrome zinc die-cast plating. One to three years supervisory experience preferred. Experience with decorative hardware is desired but not essential. This is an excellent opportunity which will provide security and po-tential for growth for the qualified applicant.

Send confidential resume to — Personnel Office NATIONAL LOCK DIVISION, KEYSTONE CONSOLIDATED INDUSTRIES 1902 7th St., Rockford, Ill. 61101 815-962-4435 An Equal Opportunity Employer (73-76)

ST. VINCENT DE PAUL ACADEMY

Boarding School for Boys and Girls GRADES 1-6

Tarrytown-on-Hudson

RATE

\$125.00

PER MONTH

Srs. Marianites of Holy Cross

For Information call

Medford 1-1572

261 SOUTH BROADWAY TARRYTOWN, N. Y. 10591 (74-77)

Mylimai Mamai

A. A. ONUTEI

STANKŪNAITEI-RUŠKIENEI

Lietuvoje mirus, jos dukteris STASE-LĖ VAITKIENĖ, PETRUTĖ JOZAI-TIENĖ, ONUTĖ ŠVARANAVIČIENĖ, KASTULĖ KARVELIENĖ, sūnų JONĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjau-čiame ir kartu liūdime netekę tetos ir krikšto mamos

Gražutė ir Jonas
Stankūnai
Sophia ir Kostas
Butkai
Salomėja ir Albertas
Stankūnai
Magdalena ir Jonas
Stankūnai

Mielai birutietei

ONAI MIKULSKIENEI,

jos seseriai ALEKSANDRAI BRUŽIENEI Lietu-voje mirus, nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Clevelando Birutietės

Lietuvoje mirus Sibiro tremtinei

A. A. ALEKSANDAI

MOZOLIAUSKAITEI-BRUŽIENEI,

jos sesei ONAI MIKULSKIENEI, broliui VYTAUTUI MOZOLIAUSKUI ir jų šeimoms, netekus brangios ir mielos sesers, reiškiamo gilią ir nuoširdžią užuojautą

Eliutė, Liucija, Eugenija ir Feliksas
Eidimtai